

Обізнаність – запорука
правової захищеності

5 стор.

“Перший бій” авіації
молодої України

9 стор.

www.krula.com.ua

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Крила України

12 – 16 грудня 2011 року

e-mail: krula_ukr@ukr.net

№50 (610)

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

Микола Азаров
закликає підтримувати
українське та українців

Читайте на 3 стор.

Служити, як того
вимагає Статут

Читайте на 4 стор.

Історію знати...та й швидко
гудзики пришивати

Читайте на 6 стор.

Афганістан – анатомія
кровавої драми,
или как СССР был втянут в
“необъявленную” войну

Читайте на 7 стор.

Екзотика африканського континенту
переросла у повсякденні будні **Олега Дроб'язка**. Декілька разів на тиждень він патрулює кордони країни. Разом із міжнародними спостерігачами на борту вертольота слідкує за переміщенням незаконних формувань, заборонених вантажів, зброї та інших небезпечних речей. Особливо це було актуально під час проведення у Ліверії виборів президента держави.

Читайте на 8 стор.

До завдань Місії ООН у Ліверії готові!

Зі Львівщини для проведення чергової – 16-ї – ротації 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України сил Місії ООН у Ліверії вирушили більше ста українських миротворців. Невдовзі вони замінять військовослужбовців попередньої ротації.

Урочисті проводи першої групи миротворців відбулись у місцях дислокації окремих вертолітних полків на Львівщині – у містах Броди та Новий Калинів. Саме у Бродях під час підготовки до виконання завдань у складі сил Місії ООН у Ліверії

кожен із майбутніх миротворців 16-ї ротації пройшов прискіпливий відбір, своїм вмінням та сумлінністю виборовши право представляти нашу державу на далекому африканському континенті.

Закінчення на 2 стор.

ВИПРОБУВАННЯ

Модернізований Мі-24П виконав 20 бойових застосувань

На базі Державного науково-випробувального центру ЗС України, який очолює заслужений льотчик-випробувач СРСР, Герой України генерал-майор запасу **Юрій Тішков**, тривають державні випробування модернізованого вертольота Мі-24П. За програмою, вони розпочалися ще у другій половині листопада на базі Державного підприємства Міністерства оборони України “Копотський авіаремонтний завод “АВІАКОН”.

Закінчення на 3 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2012 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2012 рік:

Для України:

199 грн. 20 коп. – на рік;
99 грн. 60 коп. – на 6 міс.;
49 грн. 80 коп. – на 3 міс.;
16 грн. 60 коп. – на 1 міс.

Для країн СНД:

398 грн. 40 коп. – на рік;
199 грн. 20 коп. – на 6 міс.;
99 грн. 60 коп. – на 3 міс.;
33 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 4 грн. 15 коп.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

**У Києві вшанували
ліквідаторів аварії
на Чорнобильській АЕС**

14 грудня в Україні щорічно вшановують учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

З цієї нагоди у населених пунктах по всій території держави проходять урочисті заходи, активну участь у яких беруть військовослужбовці Збройних Сил України.

Так, цього року у Києві заходи розпочалися з урочистої церемонії біля Меморіального комплексу жертвам Чорнобильської катастрофи. Тут Прем'єр-міністр України Микола Азаров, Радник Президента України – керівник Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Ганна Герман, Міністр оборони України Михайло Єжель, перший заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Володимир Замана, члени колегії військового відомства, представники організацій чорнобильців, священнослужителі поклали вінки і квіти до Меморіального кургану "Героям Чорнобиля" та пам'ятного знака "Воїнам Чорнобиля".

Учасники заходу вшанували пам'ять загиблих ліквідаторів хвилиною мовчання. Після цього відбулася пахта за загиблими ліквідаторами Чорнобильської аварії.

**Міністр оборони України Михайло Єжель:
"Ми вшановуємо людей, які врятували
людство від надзвичайної техногенної
катастрофи"**

В Орденській залі Генерального штабу Збройних Сил України відбулися урочистості з нагоди Дня вшанування ліквідаторів аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

Військовослужбовців і працівників Збройних Сил України, які брали участь у ліквідації наслідків найбільшої в світовій історії техногенної катастрофи, привітав Міністр оборони України Михайло Єжель.

Також у заході взяли участь заступники глави оборонного відомства, заступники начальника Генерального штабу Збройних Сил України, керівники структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу ЗС України.

– Сьогодні ми вшановуємо людей, які врятували людство від надзвичайної техногенної катастрофи. Вони не бачили, з чим борються, але як люди військові добре розуміли, що там, де ворог невидимий, очікується найбільша небезпека, – зазначив, звертаючись до присутніх, Міністр оборони України Михайло Єжель.

Глава оборонного відомства підкреслив, що події тих днів добре показали, що другорядних професій у війську не буває.

– Сьогодні ми говоримо про важливість належного бойового вишколу сил постійної готу-

вності, боєготовності яких повинна бути найвищою. Проте люди, які приборкували непокінчений атом, здебільшого представляли "непомітні" військові спеціальності – пожежники, інженери, бульдозеристи, трактористи, каменярі. Це має навчити нас тому, що кожен рід військ повинен мати високий рівень підготовки, – наголосив Михайло Єжель.

Хвилиною мовчання учасники урочистих зборів вшанували пам'ять тих, хто віддав життя, рятуючи рідну землю і все людство від наслідків Чорнобильської катастрофи.

За значний особистий внесок у справу розвитку Збройних Сил України, виявлені мужність та відвагу під час ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції, зразкове виконання військового і службового обов'язку та з нагоди Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС Міністр оборони України Михайло Єжель нагородив відомчими нагородами велику групу військовослужбовців.

РОТАЦІЯ

**До завдань Місії
ООН у Ліберії готові!**

Закінчення. Початок на 1 стор.

Основна увага приділялась підготовці льотного складу. Згідно з вимогами Секретаріату ООН, підготовлено 4 екіпажі для перевезення вантажів на зовнішній підвісі та 5 екіпажів – до бойових застосувань на вертольотах Мі-24. Окрім цього, екіпажі готові виконувати авіаційні пошуково-рятувальні роботи вдень та вночі, а також над водною поверхнею. Пілоти також виконали вправи з морської підготовки та здійснили стрибки із парашутом.

Бойове злагодження українських вертолітників завершилось контрольними польотами на 233-му Рівненському загальновійськовому полігоні. Екіпажі Мі-8 та Мі-24 виконували польоти на бойове застосування, польоти по взаємодії з групою бойового управління, уражали умовні наземні цілі некерованими авіаційними ракетами. Під час сертифікації загому відбулась залікова льотна зміна із застосуванням авіаційних засобів ураження вдень та вночі. Варто зазначити, що понад 80 відсотків особового складу 56-го окремого вертолітного загону 16-ї ротації вже мають досвід участі у миротворчих операціях.

Командиром українського миротворчого контингенту нової – 16-ї – ротації призначено заступника начальника відділу армійської авіації 8-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України військового льотчика 1-го класу полковника Петра Пліса, який неодноразово брав участь в миротворчих місіях, в тому числі й на африканському континенті.

За повідомленням Департаменту преси та зв'язків із засобами масової інформації Міністерства оборони.

ПІД ЕГІДОЮ ООН

Тимчасова ротація у Кот-д'Івуар

38 українських миротворців зі складу 56-го окремого вертолітного загону Сил Місії ООН у Ліберії взяли участь у повітряному забезпеченні народного волевиявлення під час проведення парламентських виборів у Республіці Кот-д'Івуар.

Рішення про тимчасову перидислокацію українських вертолітників приймалося на найвищому рівні – у Верховній Раді і знаходиться на особистому контролі у Президента України. Тому вертолітники 56-го ову серйозно підійшли до поставленого завдання.

Наразі вони надають авіаційну підтримку Операції Організації Об'єднаних Націй у Республіці Кот-д'Івуар у зв'язку з необхідністю її посилення на період виборчого процесу, підрахунку голосів та оголошення результатів голосування. Адаже у цій країні можливі певні ризики: масові заворушення, насильство чи інші правопорушення.

Тому навіть після виборів,

які відбулись, 11 грудня, до кінця поточного року українські миротворці в Кот-д'Івуарі виконуватимуть типові для себе завдання: перевезення пасажирів, VIP-персон, вантажів, патрулювання кордонів, спостережницькі польоти та інші.

Надавати авіаційну підтримку Операції ООН у Кот-д'Івуарі вертолітники полетіли на двох бойових Мі-24 та двох Мі-8. Усього – п'ять льотних екіпажів та фахівці підрозділів забезпечення. Миротворці вантажили вертольоти військово-технічним майном, а транспортний вельетень Мі-26 з російського авіазагону перевіз авіаційний пересувний електроагрегат АПА-5Д.

Базуються українці у полі-

тичній столиці країни – Ямасукрі. Особовий склад розташувався у транзитному таборі поруч із сенегальським батальйоном.

За словами наших співвітчизників, місцеве населення сприймає їх привітно. Кот-д'Івуар – франкомовна країна, тому нашим миротворцям складно долати мовний бар'єр, та й часу на розмови не так багато, адже щодня в івуарійському небі працює одразу чотири українські вертольоти. Екіпажі проводять у повітрі до семи годин. А це – велике навантаження на таку кількість людей.

Юрій Ігнат.
Ліберія.
Фото автора.

КРОК ДО ЗІРОК

**У День Збройних Сил –
погони молодших командирів**

Перші командирські погони, вже традиційно у День Збройних Сил України, отримав 21 першокурсник Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Погони віце-сержантів та молодших віце-сержантів ліцеїстам, які призначені на посади заступників командирів взводів та командирів відділень, вручали колишній начальник Головного штабу Військово-Повітряних Сил, льотчик 1-го класу генерал-лейтенант Любомир Петрів, заступник начальника ліцею підполковник Євген Казанін і перший начальник ліцею льотчик 1-го класу полковник Іван Остренко. Також цього дня чергові ліцейські звання отримали і троє другокурсників. Павло Олійник і Артем Зелений стали старшими віце-сержантами, а Артем Сущенко – віце-сержантом.

Відбір кандидатів на посади командирів відділень та заступників командирів навчальних взводів тривав протягом трьох місяців, – розповів заступник начальника ліцею підполковник Євген Казанін. – Ми придивлялися до хлопців й оцінювали їхні командирські якості. Я сподіваюся, що перші командирські погони для наших вихованців будуть не останніми, а нашівки на них згодом змінять зірочки.

Призначенню на посади передували якісний відбір. Кожен з кандидатів проходив стажування на майбутній по-

саді протягом кількох тижнів. Офіцери-вихователі та практичний психолог Людмила Кузюбердіна оцінювали юнаків за результатами тестів та інших показників. Більшість ліцеїстів вдало пройшли стажування і були призначені на посади молодших командирів.

Напередодні святкової події весь майбутній сержантський склад склав заліки про допущення до призначення на посади молодших командирів. Перевірялися знання особистих обов'язків згідно Статуту Збройних Сил України, фізична підготовка та враховувалася успішність навчання за предметами програми ліцею.

Закінчення на 4 стор.

В Україні за "Каталогом
видань України"

22792
індекс індекс

В Росії по каталогу Роспечати
"Газеты. Журналы" (стр. 430)

ПЕРЕДПЛАТА 2012 ПОДПИСКА

Докладно про різні літальні апарати, авіація у світових війнах та локальних конфліктах, новітні авіаційні тенденції, креслення авіаекзотика та інше.

Деякі з раніш виданих журналів та іншу нашу продукцію Ви можете придбати звернувшись до редакції
www.aviation-time.kiev.ua а/с-166, Київ, 03062, Україна. тел./факс: (044) 454-30-47 e-mail: info@aviation-time.kiev.ua

Видається
з 1992 р.

ПОЗИЦІЯ УРЯДУ

Микола Азаров закликає підтримувати українське та українців

Державний курс на розвиток власного виробництва промислових і сільськогосподарських товарів є ключем до прискореного зростання якості життя в Україні, вважає Прем'єр-міністр України Микола Азаров. Про це повідомляє Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

“Закликаю рахувати кожну копію, вивчати кожну ситуацію і де тільки можна підтримувати українське і українців”, – заявив Микола Азаров, розпочинаючи засідання Кабінету Міністрів.

Він зазначив, що потенціал імпортозаміщення є практично в усіх галузях економіки. “Це стосується і машинобудування, перш за все, – сільськогосподарського. І легкої промисловості: виробництва власного якісного і дешевого одягу та взуття. Фармацевтичної галузі: виробництва лікарських засобів. Не слід забувати нам і про лідерські розробки вітчизняної IT-галузі. Тут ми маємо всі можливості здійснити справжню технологічну революцію”, – підкреслив Прем'єр-міністр.

Зрозуміло, як відзначив Глава Уряду, що повністю відмовитись від імпорту товарів Україна ніколи не зможе, оскільки живе за правилами

сучасного глобалізованого світового господарства. Але в той же час, вважає Микола Азаров, необхідно зважено вивчати: чи Україні потрібна та або інша імпортована продукція, чи може краще виробити власну. “Ми повинні уважно вивчати, двічі, тричі прорахувати, – чи так вже потрібна нам та чи інша акордонна закупівля? Чи не економічніше, вигідніше і перспективніше буде, припустимо, налагодити власне виробництво того чи іншого товару у нас в країні? Чи не краще у випадках, коли немає власних технологій, придбати ліцензії на виробництво?”, – зазначив Глава Уряду, зауваживши, що наприклад, це стосується необґрунтовано дорогої закупівлі імпортованих ліків від грипу у той час, коли наша держава спроможна налагодити власне виробництво аналогів цих медпрепаратів. Це ж саме, за його

словами, стосується завершення імпортої сільгосптехніки: “Якщо країні щороку гарантовано потрібні десятки тисяч тракторів, комбайнів, сівалок тощо – це прямий шлях до відродження власного виробництва. Хай це будуть не власні розробки, а найкращі ліцензійні машини, але не ввезені, а зроблені в Україні”.

Разом з тим Микола Азаров підкреслив, що просто замінити імпортовані товари аналогами – замало. “Це консервація нашого відставання. Будь-яка нова продукція має базуватися на інноваційному підході, на передових технологіях”, – додав він.

Микола Азаров також нагадав, що Уряд уже прийняв антикризову державну програму, яка має на меті підвищити економічну стійкість держави за рахунок розвитку, насамперед, внутрішнього виробництва.

СТАТИСТИКА

Середня зарплата зростає

За інформацією Міністерства соціальної політики, яку оприлюднив перший заступник міністра Василь Надрага, середній розмір заробітної плати у жовтні 2011 року склав 2 729 грн., що на 17,5% більше жовтня 2010 року. Реальна заробітна плата зросла на 11,4% проти аналогічного місяця минулого року.

“Уряд 4 рази піднімав мінімальну заробітну плату цього року, і з 1 грудня вона становить 1004 грн. Це на 9,0% (або на 82 грн.) більше, ніж у 2010 році. Також з 1 грудня підвищено розмір I тарифного розряду ЄТС до 704 грн., що на 104 грн. (на 17,3%) більше, ніж у 2010 році”, – сказав Василь Надрага.

Він також повідомив, що станом на 1 жовтня 2011 року середній розмір пенсії становить 1 230,46 грн. та збільши-

вся на 107 грн. (9,5%) проти жовтня 2010 року. Крім того, з 1 грудня ц.р. разом із іншими соціальними підвищеннями розмір мінімальної пенсії до 800 грн., що на 66 грн. (або на 9,0%) більше, ніж отримували пенсіонери у минулому році.

При цьому Василь Надрага нагадав, що інфляція у січні-листопаді (або з початку року) становила лише 4,4%. Минулого року за той же період вона складала 8,2%.

СПІВПРАЦЯ

У Брюсселі обговорили питання воєнної реформи

13 грудня у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі відбулося Підсумкове засідання Спільної робочої групи Україна-НАТО з питань воєнної реформи. Засідання відбулося під спільним головуванням першого заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександра Медведька та керівника відділу Департаменту оборонної політики і планування Міжнародного секретаріату НАТО пана Б.Сана.

У засіданні також взяли участь директор Департаменту воєнної політики та стратегічного планування Міністерства оборони України Олександр Затирайко, радник голови Служби безпеки України Олександр Белов, завідувач відділу управління експертно-аналітичного забезпечення Апарату Ради національної безпеки і оборони України Сергій Мархай, представники Місії України при НАТО.

В ході засідання його учасники обговорили результати діяльності Спільної робочої групи Україна-НАТО з питань воєнної реформи у 2011 році, стан та перспективи реалізації практичних проектів і програм, які виконуються під її егідою.

За підсумками засідання було погоджено основні напрями діяльності Спільної робочої групи на наступний рік, засвідчено її значний потенціал на підтримку зусиль нашої держави у реформуванні її оборонного і безпекового сектору, наближенні до стандартів країн-членів ЄС та НАТО, підтверджено зацікавленість сторін на продовження конструктивного партнерства у сфері безпеки і оборони, що сприятиме зміцненню стабільності і безпеки у європейському регіоні.

Цього ж дня українська делегація взяла участь у засіданні Керівного комітету про-

екту Спільної робочої групи Україна-НАТО з питань воєнної реформи “Мережа партнерства Україна-НАТО з підвищення обізнаності громадянського суспільства”. Під час заходу було обговорено звітну інформацію за поточний рік та пріоритетні напрями реалізації проекту на наступний рік та на перспективу.

Представниками неурядових організацій України, які брали участь у засіданні, були наведені конкретні приклади позитивної взаємодії громадських організацій та державного сектору України щодо сприяння конструктивному діалогу нашої держави з Альянсом у сфері безпеки і оборони. Досягнуто спільне порозуміння щодо важливості подальшої реалізації проекту, який надає суттєву допомогу у становленні в Україні громадянського суспільства та здійснює позитивний вплив на процеси трансформації сектору безпеки і оборони України.

У рамках візиту представники делегації України також провели зустріч з помічником заступника Генерального секретаря НАТО з політичних справ та оборонної політики Джеймсом Аппатураем, на якій було обговорено актуальні питання практичного співробітництва України з Альянсом у сфері безпеки та оборони.

www.mil.gov.ua

АВІАТРАНСПОРТ

Українці літають більше

За 11 місяців 2011 року послугами українських авіакомпаній скористалося на 23,2% більше громадян ніж за відповідний період минулого року. Відтак, авіакомпаніями впродовж січня – листопада перевезено 6 млн. 993 тис. 400 осіб. Про це повідомляє прес-служба Міністерства інфраструктури.

Традиційно найбільше зростання спостерігається на міжнародних авіалініях (23,7%) – 5 млн. 909 тис. 300 громадян проти 4 млн. 776 тис. 300 осіб у січні-листопаді 2010 року. Зокрема, регулярними рейсами цього року перевезено 3 млн. 994,2 тис. пасажирів – це на 43,2% більше, ніж за аналогічний період 2010 року. На внутрішніх регулярних авіалініях з початку року перевезено на 22,9% більше пасажирів, ніж

торік – 1 млн. 39 тис. 300 осіб (за аналогічний період минулого року – 845,5 тис. осіб).

Обсяги вантажоперевезень авіаційним транспортом впродовж січня – листопада поточного року зросли на 7,8% і склали 81,8 тис. тонн, тоді як за 11 місяців 2010 року було перевезено 75,9 тис. тонн вантажів. Перевезення пошти зросло на 25% – 2,5 тис. тонн проти 2 тис. тонн у січні-листопаді минулого року.

ВИПРОБУВАННЯ

Модернізований Мі-24П виконав 20 бойових застосувань

Відтепер оновлений “літаючий танк” має суттєві переваги і потужні характеристики, наприклад, щодо двигуна, мінімальних і максимальних висот застосування, а завдяки модернізованому причілу та окулярам нічного бачення є, практично, всепогодною та цілодобовою високоефективною бойовою машиною. За окремими характеристиками вертоліт переважає за рекордні серед бойових ударних гвинтокрилів світу.

Закінчення.
Початок на 1 стор.

Роботою випробувальної бригади на аеродромі ДНВЦ керує начальник відділення науково-дослідних випробувань підполковник Євген Рашевський. У випробуваннях беруть участь досвідчені випробувачі, за плечима яких – сотні випробуваних літальних апаратів, тисячі годин нальоту. Серед них – військовий льотчик-випробувач 1-го класу полковник Віктор Лукіячук, військовий штурман-випробувач 1-го класу полковник Ігор Головешенко, провідний інженер-випробувач підполковник Віталій Ляхович, техніки. “АВІАКОН” представляють льотчик-випробувач 3-го класу Володимир Колеснік та технічний склад.

З початку державних випробувань військові авіатори виконали понад 12 польотів з загальним нальотом близько 15 годин. Провели понад 20 бойових застосувань на державному науково-випробувальному полігоні “Чауда” з використанням майже 200 некерованих авіаційних ракет, понад 300 снарядів, десятих 250-кілограмових фугасних авіабомб.

– Взимку для кримської погоди характерні дощ, туман, низька хмарність і обмежена видимість. Це значно ускладнює польоти, відтермінує і без того обмежений державним замовленням час випробувань, – зазначив командир екіпажу Віктор Лукіячук. – Минулого тижня відновлено два льотні екіпажі при денному погодному мінімумі – нижньому краю хмарності 100 метрів та видимості – “одинаця”. Це нормативний мінімум для роботи цього вертольота. Тобто, ми підготувалися до найгірших погодних умов і будемо працювати за будь-якої погоди. Навіть при закритому хмарами аеродромі головне, щоб на полігоні були умови для бойових застосувань. Це складні і надзвичайно відповідальні польоти.

Робота випробувачів – завжди на межі можливостей і людини, і машини. Це дозволяє випробувати на безвідмовність роботу агрегатів оновленої техніки та нове обладнання. За відгукми пілотів, у хмарах, в складних метеоумовах, поза зоною видимості землі якісно спрацьовує система навігації GPS. Вона допомагає льотчику заходити на посадку, виконувати складні бойові завдання. За результатами випробувань будуть розроблені рекомендації конструкторам, які дозволять значно розширити умови застосування машини, зокрема її метеомінімум.

Попереду у військових випробувачів ще більш складні завдання – польоти вночі. Досліджуватиметься пілотування, маневрування, бойова робота в темний час доби на рівнині, в горах, як при досягненні практичної стелі, так і на гранично малих висотах.

Олександр Георгієв.
Фото автора та Сергія Бебешка.

ОБМІН ДОСВІДОМ

Допомога зайвою не буває

Завершився візит представників відділу оборонного співробітництва Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні до Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Американські військові на чолі з фахівцем з питань співробітництва у галузі безпеки підполковником ЗС США Філіпом Гілхутом надали методичну та консультативно-дорадчу допомогу з питань підготовки професійного сержантського складу Збройних Сил України у видовому виші.

Про умови навчання майбутніх молодших командирів інженерно-авіаційного профілю іноземним гостям розповів начальник військової установи полковник Григорій Стишнев.

– Нашому коледжу лише два роки, але етап становлення ми успішно пройшли. Маємо свої напрацювання, втім, звісно, закордонний досвід нам теж знадобиться, – зазначив офіцер.

Американські військові високо оцінили навчально-матеріальну базу коледжу. Особливо їм сподобався багатофункціональний тренажерний комплекс вертольота Мі-8МТВ, де проводяться заняття з 60 курсантами.

В ході роботи у Харківському університеті Повітряних Сил підполковник Філіп Гілхуд передав пропозицію свого керівництва направити найближчим часом до Харкова фахівців із числа військовослужбовців запасу армії США для надання консультативно-дорадчої допомоги в організації навчального процесу.

Сторони детально обговорили напрями двосторонньої співпраці під час круглого столу. Про результати переговорів будуть поінформовані відповідні структури оборонних відомств двох країн.

Дмитро Горбунов.
м. Харків.

НАШІ В ЛІБЕРІЇ

Авіанаведення з новою радіостанцією

Під час тренування групи бойового управління 56-го окремого вертолітного загону сил Місії ООН у Ліберії авіатори вперше застосували новітні засоби зв'язку, прийняті на озброєння українського війська. Для офіцерів групи бойового управління це тренування мало відзнятися від попередніх. Однак цього разу військовослужбовці "озброїлись" новою радіостанцією, яка покликана значно покращити радіообмін інформацією.

станціями, які, правду кажучи, давно потребували заміни через моральне та фізичне старіння.

Як розповів офіцер, з новою радіостанцією значно легше працювати. Завдяки цифровому сигналу підвищується якість зв'язку. Р-005 запрограмована на 32 канали і є доволі зручною та легкою на вагу. До того ж, раніше налаштування каналів необхідно було здійснювати вручну, тепер – вони повністю автоматизовані. Одними із суттєвих переваг радіостанції над попередніми аналогами є шумозахищеність, 10-годинна робота батарей живлення, а також адаптованість до роботи з усіма зразками старого парку радіостанцій. Р-005 навіть здатна передавати літерні повідомлення, щось на зразок SMS.

Задоволені роботою станції і пілоти.

– Для військового льотчика якісний і надійний зв'язок – запорука успіху у тій чи іншій ситуації, – каже командир екіпажу майор Олександр Бала. – Інколи треба швидко зорієнтуватися, прийняти рішення, виконати вказівку керівника польотів. Тому перебої із зв'язком в таких ситуаціях зовсім не доречні. Сьогодні ми добре попрацювали, група бойового управління чітко вивела нас на визначені цілі. Це завдяки своєчасному обміну інформацією, а також застосуванню піротехнічних засобів, які добре видно з повітря. Загалом я задоволений проведеною роботою.

УКХ радіостанція Р-005 пройшла випробування в умовах екваторіальної Африки. Тепер військовослужбовці вертолітного загону використовуватимуть її в подальшому для подібних тренувань з наведення на цілі екіпажів вертольотів Мі-24 та Мі-8.

Юрій Ігнат.
Ліберія.
Фото автора.

Авіанавідники здійснили переліт на вертольоті Мі-8 і висадилися неподалік невеличкого ліберійського містечка Тубманбург. Завдання, що ставилося перед групою, – практичне тренування у взаємодії з екіпажем "вісімки", який очолив начальник групи планування та застосування авіації – заступник командира загону майор Олександр Бала. Воно полягало у наведенні пілотів гелікоптера на визначені наземні цілі з відпрацюванням елементів подолання ППО умовного супротивника.

Під керівництвом підполковника Сергія Князева офіцери групи бойового управління розвідали місцевість, підготували майданчик і приступили до бойової роботи. Цього разу авіанавідники використовували піротехнічні засоби для більш чіткого орієнтування екіпажу. А щоб льотчики краще почули координати наведення, для радіообміну інформацією зв'язківці підготували нову переносну ультракороткохвильову радіостанцію Р-005.

– Таку техніку мають лише кілька військових частин в Україні, – розповідає капітан Денис Коровченко, який контролював роботу станції у практичному застосуванні і допомагав офіцерам швидше адаптуватися до її роботи. – У Ліберії ми вперше застосуємо Р-005 для наведення. Раніше користувалися радіо-

реваг радіостанції над попередніми аналогами є шумозахищеність, 10-годинна робота батарей живлення, а також адаптованість до роботи з усіма зразками старого парку радіостанцій. Р-005 навіть здатна передавати літерні повідомлення, щось на зразок SMS.

Задоволені роботою станції і пілоти.

– Для військового льотчика якісний і надійний зв'язок – запорука успіху у тій чи іншій ситуації, – каже командир екіпажу майор Олександр Бала. – Інколи треба швидко зорієнтуватися, прийняти рішення, виконати вказівку керівника польотів. Тому перебої із зв'язком в таких ситуаціях зовсім не доречні. Сьогодні ми добре попрацювали, група бойового управління чітко вивела нас на визначені цілі. Це завдяки своєчасному обміну інформацією, а також застосуванню піротехнічних засобів, які добре видно з повітря. Загалом я задоволений проведеною роботою.

Юрій Ігнат.
Ліберія.
Фото автора.

МОЛОДЕ ПОПОВНЕННЯ

Служити, як того вимагає Статут

У військових частинах Повітряного командування "Південь" проходить Тиждень молодого солдата. Особлива увага до заходів, що тривають в рамках Тижня, приділяється командуванням Варшавсько-Одеської ордену Суворова зенітної ракетної бригади. Командир частини полковник Олександр Третяков особисто відвідав усі підрозділи частини, аби на місці перевірити рівень проведення Тижня молодого солдата та поспілкуватися з особовим складом молодого поповнення.

Хлопці, які ще кілька тижнів тому були призовниками і жили зовсім іншим життям, сьогодні вже склали Військову присягу на вірність Українському народові та у повному обсязі виконують обов'язки відповідно до займаної посади. Командування частини розуміє те, яке навантаження, в першу чергу психологічне, відчувають молоді люди у погонах. Тому саме зараз їм необхідна підтримка старших товаришів по службі. Адже після особистих бесід з командирами молоді відчувають моральне піднесення, знаходять у собі впевненість, починає розуміти свою необхідність і значущість як маленького гвинтика величезного механізму, призначеного захищати Батьківщину. В частині переконані, що завдяки особистому спілкуванню підвищується й роль офіцера у їх повсякденному житті та, власне, авторитет командира серед військовослужбовців. І особливо актуальним це є зараз – у Рік офіцера-лідера.

Під час Тижня молодого солдата проведено низку за-

ходів. Зокрема, молоді ознайомили з підрозділами, до яких вони прибули для проходження служби, їх бойовими традиціями, бойовою технікою. Також молоді ракетникам розповіли й історію краю, де їм випала честь виконувати конституційний обов'язок, вони відвідали пам'ятні місця та місця культурної спадщини, на яку багата Одещина. Окрім того, у частинах провели заняття щодо навчання молодого поповнення спілкуванню у вій-

ськовому колективі, як того вимагає Статут Збройних Сил України, та підвищення правової освіченості військовослужбовців.

Заходи Тижня молодого солдата триватимуть включно до вихідних, а вже наступного тижня у бригаді підведуть підсумки проведеної роботи та заохотять кращих командирів та військовослужбовців.

Михайло Котелевський.
Спеціально для "Крила України".

КРОК ДО ЗІРОК

У День Збройних Сил – погони молодших командирів

Закінчення.
Початок на 2 стор.

Напередодні святкової події весь майбутній сержантський склад склав заліки про допущення до призначення на посади молодших командирів. Перевірялися знання особистих обов'язків згідно із Статутами Збройних Сил України, фізична підготовка та враховувалася успішність навчання за предметами програми ліцею.

Чернігівський ліцей з посиленою

військово-фізичною підготовкою по праву вважається одним з кращих в Україні. Майже тисяча випускників закладу проходять військову службу офіцерами Збройних Сил, а ще близько 300 – навчаються у військових вишах. Сьогоднішні першокурсники не є винятком, вони також мріють про офіцерські погони і військову службу.

Олександр Парій.
м. Чернігів.
Фото автора.

Обізнаність – запорука правової захищеності

Забезпечення соціальної та правової захищеності військовослужбовців є одним із найважливіших обов'язків командирів усіх рангів та офіцерів-юристів. Це визначено законами, військовими статутами і є необхідним та суттєвим фактором виховання особового складу, зміцнення морально-психологічного стану військовослужбовців, підвищення бойової готовності та боєздатності військ. Правовий супровід особового складу Повітряних Сил ЗС покладений на фахівців юридичної служби ПС Збройних Сил України, начальник якої полковник юстиції Максим Кушнір. Юридична служба призначена для організації правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог актів законодавства, інших нормативних документів військовослужбовцями та працівниками під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків. Також це і представлення інтересів Повітряних Сил Збройних Сил України у судах та інших юрисдикційних органах.

Про особливості, проблеми, напрацювання та перспективи в роботі юридичної служби Повітряних Сил Збройних Сил нашому кореспонденту розповідає полковник юстиції Максим Кушнір.

– **Максime Валерійовичу, нині у ЗС України тривають реорганізаційні заходи. Прокоментуйте, будь ласка, наскільки у подібній ситуації захищено права військовослужбовців, що підлягають звільненню у зв'язку з реформуванням?**

– Законом України “Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей” встановлено правові основи забезпечення соціального захисту військовослужбовців.

Державна служба зайнятості також здійснює заходи щодо соціальної адаптації і реалізації трудового потенціалу військовослужбовців, звільнених без права на пенсію, і тих, які звернулися за допомогою в працевлаштуванні.

Так, Закон України “Про зайнятість населення” встановлює, що військовослужбовцям, звільненим з військової служби у зв'язку із скороченням чисельності або штату без права на пенсію, за умови їх реєстрації в службі зайнятості протягом семи календарних днів після звільнення як таких, що шукають роботу, гарантується:

надання статусу безробітного, якщо протягом семи днів працівнику не було запропоновано підходящої роботи; право на одержання допомоги по безробіттю у розмірі 100 процентів середньої заробітної плати за останнім місцем роботи протягом 60 календарних днів, 75 процентів — протягом 90 календарних днів і 50 процентів — протягом наступних 210 календарних днів, але не більше середньої заробітної плати, що склалася в народному господарстві відповідної області за минулий місяць, і не нижче встановленого законодавством розміру мінімальної заробітної плати; збереження на новому місці роботи, на весь період професійного перенавчання з відривом від виробництва, середньої заробітної плати за попереднім місцем роботи.

Згідно із Законом України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги мають військовослужбовці Збройних Сил та інших військових формувань, звільнені з військової служби без права на пенсію та визнані в установленому порядку безробітними.

– **Скажіть, чи існує законодавча база з питань працевлаштування колишніх військовослужбовців та тих, хто підлягає звільненню за організаційними заходами, змінами штатів?**

– Для реалізації прав військовослужбовців в Україні на даний час створена відповідна законодавча і нормативно-правова база, основними елементами якої є:

Закон України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців і членів їх сімей”, згідно з яким військовослужбовцям всіх військових формувань дозволяється протягом останнього року перед звільненням з військової служби проходити професійну перепідготовку (тривалістю не менше 500 годин), без стягнення з них платні за навчання. Військовослужбовці, які підлягають звільненню, та звільнені з військової служби мають право на безоплатну соціальну і професійну адаптацію, в тому числі, консультації та перепідготовку з обраних ними цивільних спеці-

альностей, за рахунок коштів державного бюджету;

Закон України “Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, і членів їх сімей”. Серед іншого, цей закон надає право військовослужбовцям, які підлягають звільненню з військової служби у Збройних Силах України, і вже звільненим з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України після 1 січня 2004 року, на безоплатну соціальну і професійну адаптацію, в тому числі консультації та перепідготовку з обраних ними цивільних спеціальностей, за рахунок коштів Державного бюджету України;

Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 720 “Про затвердження Державної програми соціальної і професійної адаптації військовослужбовців, що підлягають звільненню, та осіб, звільнених з військової служби, на період до 2011 року”, яка була механізмом реалізації положень зазначених законів України щодо соціальної адаптації військовослужбовців до 2011 року.

В Україні на даний момент в системі перепідготовки і працевлаштування звільнених військовослужбовців можна виділити, по-перше, державні структури і установи, по-друге, недержавні і неурядові організації, по-третє, міжнародні організації.

Відповідно до зазначеної програми при обласних держадміністраціях створені координаційні ради, в їх безпосередньому виконанні беруть участь відділи обласних державних адміністрацій по зв'язках із силовими структурами, військомати, командири військових частин, центри зайнятості, навчальні заклади.

Так, наприклад, у м. Вінниці створено Міжрегіональний центр соціальної адаптації звільнених військовослужбовців та курсової підготовки цивільного населення. Центр діє в складі Вінницького навчально-наукового виробничого об'єднання “Комплекс-1” і є його структурним підрозділом.

У м. Києві постійно проводиться набір слухачів Міжрегіональним центром професійної перепідготовки військовослужбовців, звільнених у запас. На навчання приймаються звільнені (заплановані до звільнення) у запас або відставку військовослужбовці, члени їх сімей (дружина, син, дочка), а також відповідні категорії звільнених у запас або відставку військовослужбовців інших військових формувань та цільові групи слухачів.

Подібні центри створені і в інших областях України.

– **Максime Валерійовичу, що на сьогодні змінилося в пенсійному забезпеченні військовослужбовців?**

– Законом України “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” внесено зміни до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, тобто з 1 жовтня 2011 року змінюються умови призначення пенсії за вислугу років. Законом України “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” передбачено поступове (протягом десяти років) збільшення вислуги, необхідної для призначення пенсії за вислугу років військо-

вослужбовцям та деяким іншим категоріям громадян, при цьому вислуга років буде обчислюватися календарно.

Законом України “Про внесення змін до деяких законів України” від 18 жовтня 2011 року внесено зміни до статті 15 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” та статті 9 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”. Так, відповідно до цих змін, військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, які звільняються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби виплачується за наявності вислуги 10 років і більше.

До цього Законом України “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” було внесено зміни, відповідно до яких такі виплати повинні були здійснюватися лише за календарний рік. Однак Законом України від 18 жовтня 2011 року цю “помилку” було виправлено, і виплати будуть нараховуватися за кожний повний календарний рік

– **Наведіть, будь ласка, деякі приклади правового захисту інтересів військовослужбовців військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України.**

– Останнім часом склалася ситуація, коли управління Державного казначейства України в областях зупиняють операції за всіма рахунками Повітряних Сил Збройних Сил України у зв'язку з винесенням державними виконавчими службами постанов про арешт коштів на окремих рахунках боржника – військових частин.

Підставою для цього є постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.11 № 845, якою затверджено Порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ.

Операції зупиняються за усіма кодами економічної класифікації видатків (в тому числі за видатками, які за статтею 55 Бюджетного кодексу України є захищеними – видатки на грошове забезпечення та заробітну плату). При цьому рішення, за якими винесено постанови про арешт коштів та заблоковано операції на рахунках військових частин, є рішеннями минулих років щодо грошових компенсацій за продовольчий паїнок, речове майно тощо. Нещодавно така ситуація склалася у Миколаївській, Вінницькій та Волинській областях.

Так, у серпні 2011 року у Миколаївському гарнізоні було зупинено операції за усіма рахунками двох військових частин, внаслідок чого військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил України протягом місяця не виплачувалась заробітна плата та грошова допомога при звільненні.

Для вирішення даного питання командуванням військових частин було подано позови про оскарження неза-

конних дій, направлено повідомлення на адресу військового прокурора Миколаївського гарнізону. Прокуратурою також було подано позов про оскарження незаконних дій; надіслано листи до Головного управління Державного казначейства України у Миколаївській області з вимогою відновити рух коштів за статтями, які Бюджетним кодексом України визначені захищеними. Надсилалась претензія до відділу Державної виконавчої служби – підрозділу примусового виконання рішень Головного управління юстиції в Миколаївській області та до відділу Головного управління Державного казначейства України у Миколаївській області щодо незаконних дій; направлено звернення на адресу голови Миколаївської обласної державної адміністрації про надання допомоги у вирішенні ситуації з арештом захищених рахунків військових частин.

Також було проведено розгорнуту нараду з залученням командувачів військових частин Миколаївського гарнізону, обласного військового комісаріату, військової прокуратури гарнізону, начальника ДВС Головного управління юстиції у Миколаївській області, начальника Головного управління Державного казначейства України у Миколаївській області щодо вирішення питання поновлення операцій на рахунках військових частин гарнізону, на які накладено арешти.

Внаслідок роботи юрисконсультів та командування військових частин постановою Миколаївського окружного адміністративного суду від 15.09.11 зобов'язано Головне управління Державного казначейства України у Миколаївській області поновити операції на рахунках за кодами економічної класифікації видатків 1111, 1112, 1120, що дало можливість здійснювати виплати заробітної плати, грошового забезпечення та вихідної допомоги військовослужбовцям та працівникам військових частин.

– **Чи існують нині в Україні центри безплатних правових консультацій, де можна отримати повноцінну юридичну консультацію?**

– З метою реалізації прав військовослужбовців, ветеранів військової служби, членів їх сімей, працівників Збройних Сил України у Вінницькому гарнізоні, зокрема, створено військово-юридичну консультацію для надання безоплатної первинної правової допомоги, до якої залучається особовий склад юридичних підрозділів військових частин Вінницького гарнізону.

Місцем розташування та роботи військово-юридичної консультації визначено приміщення 60 будинку офіцерів за адресою: площа Перемоги, 1.

Надання первинної правової допомоги здійснюється щоденно, крім вихідних, святкових та неробочих днів, з 15.00 до 18.00.

З часом створюватимуться подібні консультативні кабінети і в інших областях.

– **Дякую за змістовну відповідь на питання, які хвилюють наших читачів.**

Зазначу, що з наступного року на шпальтах нашого видання постійно виходитиме правова рубрика, де фахівці юридичної служби Командування ПС надаватимуть юридичні роз'яснення. Отже, якщо у Вас є запитання, пишіть нам!

Розмову вів Руслан Лінник.

НАШІ – НАЙКРАЩІ**“Бензин з ряски? Легко!”**

Винахід технології виготовлення палива з ряски нещодавно приніс славу і визнання ліцеїстам другокурснику Івану Ступі та першокурснику Сергію Ситнику – вихованцям Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Юнаки щойно здобули перемогу на II Всеукраїнській науково-технічній виставці молодіжних інновацій та творчих проєктів “Майбутнє України”, що проводилась на базі Центру культури та мистецтв Національного технічного університету України “КПІ”. “Майбутнє України” – програма, яка охоплює технічну сферу, природничу та наукову діяльність. На виставці представляються роботи школярів з різних регіонів України, які є членами Малої академії наук (МАН) та активно займаються науково-дослідницькою діяльністю.

Чернігівчину на виставці представляли вихованці Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Іван Ступа та Сергій Ситник з проєктами, які взаємопов’язані між собою та мають перспективу втілення у промислове виробництво.

Робота Івана Ступи – “Отримання палива з ряски”,

а Сергія Ситника – “Вирощування ряски”. Журі у складі академіка НАН України, директора Інституту гідромеханіки НАН України Віктора Грінченка, академіка НАН України, ректора Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут” Михайла Згуровського та директора Національного центру “Мала академія наук” Оксена Лісового присудило Івану перше місце у секції фізики, а Сергію – третє у секції хімії. Винахід Івана Ступи внесений до бази даних Малої академії наук України “Аукціон ідей”. Хлопці отримали Дипломи переможців та грошові премії.

На виставку, з-поміж декількох тисяч робіт, було відібрано 111-ть. У семи номінаці-

ях їх представляли учні 8-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихованці позашкільних, професійно-технічних,

вищих (I-II рівня акредитації) навчальних закладів з усіх областей України. Приймалися лише роботи, які мали прольемний (пошуковий) характер, відповідали віковим інтересам та пізнавальним можливостям учнів, свідчили про обізнаність учасника конкурсу щодо сучасного стану галузі дослідження. Кожна робота ґрунтувалася на певній науковій та експериментальній ба-

зі, містила власні дані дослідів, спостережень, пошукової роботи, а також посилання на відповідні наукові джерела і відображала власну позицію дослідника.

До ліцею Іван Ступа успішно навчався в загальноосвітній школі з посиленням вивчення іноземних мов, брав участь в обласних і міських олімпіадах, де посідав перші місця. В ліцеї йому подобається високий рівень викладання математичних наук та активний фізичний розвиток. Після закінчення закладу хлопець планує навчатись у Національному технічному університеті України “Київський політехнічний інститут” за спеціальністю програміста.

Сергій Ситник також гарно вчився у школі, захоплювався точними науками. Серед його улюблених предметів – математика і фізика, хоббі – радіоелектроніка. Ще школярем на обласній олімпіаді з фізики здобув третє місце, за що став стипендіатом Городнянської райдержадміністрації. У майбутньому хлопець мріє стати офіцером-танкістом.

Ідею винаходу Івану Ступі підказав вчитель фізики ліцею Павло Наумчик. Під його керівництвом та вчителя хімії й біології Ірини Кравченко й розпочалась робота над проєк-

том “Використання рослинної ряски для отримання пального”. Тема виявилась досить великою, тому її розділили на дві частини. І Сергій Ситник з приходом до ліцею розпочав роботу “Вирощування ряски”. Хлопці на річці збирали ряску, вивчали середовище й принцип її вирощування, переробляли і отримували бензин.

За підрахунками ліцеїстів економія затрат у виготовленні пального з ряски на відміну від нафти складає 20 відсотків. А сам принцип досить простий. Вирощується ряска, переганяється у спирт, до якого додають пропорційно лише 5 відсотків бензину. Пальне готове. З 6 кілограмів ряски можна отримати літр високооктанового бензину.

Під час огляду виставки член президії МАН України, академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки Віктор Грінченко зазначив, що ентузіазм та творчість шкільної молоді, попри непрості обставини нашого життя, дійсно вражає і додає оптимізму. А Чернігівські ліцеїсти Іван і Сергій черговий раз довели, що майбутні офіцери високоосвічені, талановиті й дуже здібні.

**Олександр Парій.
м. Чернігів.
Фото автора.**

В ГОСТЯХ У ВІЙСЬКОВИХ**Бойовий дух відчували школярі**

Аби відчувати бойовий дух воїнів-зенітників понад 300 учнів із харківських навчальних закладів запросили до розташування зенітного ракетного полку Повітряного командування “Центр”, що на Харківщині. Почесних гостей зустрічав заступник командира полку з виховної роботи підполковник В’ячеслав Штука.

– Наша частина майже 70 років боронить повітряний суверенітет країни. Під час Великої Вітчизняної війни у 1943-му році наші воїни разом з військами 7-ої гвардійської армії звільняли місто Харків від ворога. З того часу й донині ми продовжуємо цілодобово охороняти спокій харків’ян, виконувати бойове завдання у мирний час. Тож пам’ятайте це і приходьте служити до нас, коли виростете. Наші двері завжди відкриті для вас, – зазначив офіцер.

У солдатському клубі офіцери полку коротко розповіли про інші історичні сторінки біографії частини, відповіли на численні запитання школярів щодо озброєння та характеру служби військовослужбовців.

Далі знайомство майбутніх захисників Вітчизни з час-

тиною продовжувалося у Кімнаті бойової слави полку, де представлено понад 200 експонатів, обладнано 10 тематичних виставок та зберігаються унікальні фото. Екскурсію цим святим для воїнів-зенітників місцем провів офіцер відділення з виховної роботи капітан Олег Черток.

Також школярі та викладачі побували у солдатських казармах, їдальні та парку бойових машин, де змогли у неформальній обстановці поспілкуватися з солдатами. За словами представників зенітного ракетного полку, в рамках військово-патріотичного виховання та за домовленістю із цивільними освітянами найближчим часом у них побувають ще 200 школярів.

**Дмитро Горбунов.
м. Харків.**

КОНКУРС

В окремому полку зв’язку Повітряних Сил ЗС України, де командиром підполковник Олександр Горбатюк, було проведено культурно-спортивне свято “В армійській долі – доля і моя”. У змаганнях, окрім військовослужбовців частини, взяли участь студенти Вінницького будівельного технікуму. Ініціаторами заходу були заступник командира з виховної роботи підполковник Євген Івашевич та начальник клубу – офіцер-культуролог старший прапорщик Віталій Кирницький, котрі написали цікавий сценарій, за яким учасникам потрібно було продемонструвати знання, силу і вміння.

Історію знати...та й швидко гудзики пришивати

На сцені клубу змагалися військовослужбовці строкової служби В’ячеслав Романенко та Микола Фетісов, студенти Валерій Онищенко та Віктор Навроцький. Хлопці відповідали на запитання з історії та сьогодення українського війська, піднімали гіри та навіть пришивали гудзики на швидкість.

В перервах між виступами

звучали гарні українські пісні, демонструвались танцювальні номери у виконанні зв’язківців та студентів.

Переможених на святі не було – перемогла дружба. Всі учасники здобули перемогу в номінаціях найсильніший, найсміливіший, найінтелектуальніший та найоригінальніший. І як результат – всі з подарунками.

Варто зазначити, що у клубі полку відкрито виставку талановитого майстра, народної художниці та чарівної жінки Тетяни Додової “Край, в якому ти служиш”. Майстриня на своїх полотнах вдало передає красу подільської землі.

По завершенні свята гості відвідали Кімнату бойової слави, познайомилися з історією частини, армійським побутом.

А вже наступного дня військовослужбовці окремого полку зв’язку були в гостях у викладачів та студентів будівельного технікуму. На урочистому зібранні майор Олександр Суботін розповів молоді та їх наставникам про Збройні Сили нашої держави, їх призначення та перспективи розвитку. Згодом присутні в актовій залі мали можливість зануритися в країну музики та співу у виконанні художньо-самодіяльності зв’язківців окремого полку.

**Руслан Лінник.
“Крила України”.**

Афганистан – анатомия кровавой драмы, или как СССР был втянут в “необъявленную” войну

Афганистан – страна, расположенная на пересечении стратегических интересов великих держав, на протяжении многих столетий оказывалась ареной кровопролитных войн. На афганской, выжженной солнцем и войнами земле побывали армии греков, персов, гуннов, монголов, англичан... Более 9 лет вели боевые действия в афганских песках и горных массивах советские солдаты. Ввязавшись в кровопролитную войну, потеряв тысячи лучших своих сыновей, Советский Союз в феврале 1989 г. вывел свои войска из Афганистана. Теперь там сражаются американские солдаты...

После Второй мировой войны Великобритания утратила свои позиции в Индии и стала уделять меньше внимания средне-восточному региону. Этим обстоятельством сразу же воспользовались Соединенные Штаты Америки, которые начали оказывать техническую, а затем и финансовую помощь Афганистану в строительстве ряда объектов в афганских провинциях Гильменд и Кандагар. Именно они стали основным соперником Советского Союза в Центральной Азии. Противостояние между США и СССР, в свою очередь, положило начало новому витку соперничества, получившего название “холодная война”.

В 1948 г. был разработан американский план стратегической операции под кодовым названием “Гиндукуш”. Им предусматривалось создать военное окружение СССР и его союзников на юге, дестабилизировать обстановку в самом Афганистане, если тот станет делать попытки сблизиться с Советским Союзом, и установить в этом регионе контроль США.

Король Захир-шах, сын короля Афганистана Мухаммад Надир-хана, убитого террористом Абдул Халеком 8 ноября 1933 г., в данных условиях проводил мудрую политику нейтралитета и неприсоединения. В первые послевоенные годы начали восстанавливаться нарушенные войной торговые связи между СССР и Афганистаном, основанные на соблюдении интересов обеих стран. На территории СССР, вблизи границы с Афганистаном были размещены две мотострелковые дивизии сокращенного состава: 5-я гвардейская мсд г. Кушка и 108-я мсд в г. Термез.

В 50-х годах XX века Соединенные Штаты обеспечивали стабилизацию прозападных режимов в Ираке и Пакистане, а также попытались укрепиться и в Афганистане.

Тогда же американская администрация предприняла попытку включить Афганистан в Багдадский пакт (вместе с Ираком, Ираном, Пакистаном, Турцией, Великобританией и США), но король Захир-шах ответил отказом, за что Соединенные Штаты “отключили” Афганистан от военной и экономической помощи. Это послужило новым толчком к возрождению советско-афганских отношений.

Знаковая фигура Афганистана

В 1953 г. после отставки Шаха Махмуда с поста премьер-министра к власти в Афганистане пришел принц

Мухаммад Дауд. В течение последующих десяти лет он оказывал решающее влияние на короля в области внешней и внутренней политики. Постепенно Дауд сосредоточил в своих руках всю политическую и государственную власть, оттеснив на задний план короля Захир-шаха.

В 1954 г. Дауд направил своего брата в Вашингтон с просьбой о военной помощи, но государственный секретарь США Даллес отказал в оскорбительной для афганцев форме. Тогда Дауд обратился к Советскому Союзу и такую помощь получил. Советский Союз постепенно начал перехватывать инициативу в этом регионе. В декабре 1955 г. состоялся визит в Кабул Н.Хрущева и Н.Булганина. Советская сторона представила Афганистану на льготных условиях заем в размере 100 млн. долларов. А после посещения Москвы правительственной делегацией Афганистана во главе с М.Даудом на вооружение афганской армии с 1956 г. стали поступать советское вооружение и боевая техника, в войсках работали советские военные специалисты и консультанты.

Конец 60-х годов XX века – период активных взаимных визитов первых лиц государств. В июле-августе 1957 г. в СССР с визитом побывал король Афганистана Захир-шах. В октябре 1958 г. Афганистан посетил Председатель Президиума Верховного Совета СССР К.Ворошилов. В мае 1959 г. во время посещения Советского Союза М.Даудом в Москве было подписано соглашение о расширении советско-афганского экономического и технического сотрудничества. В марте 1960 г. с дружественным визитом Афганистан посетил Председатель Совета Министров СССР Н.Хрущев. На начало 60-х годов XX века приходится расцвет советско-афганских отношений. Бурно развивалось экономическое сотрудничество, укреплялись добрососедские межгосударственные отношения. Во время в Афганистане работали тысячи советских специалистов и отношение к ним со стороны афганцев, было просто прекрасным...

Обстановка была благоприятной и для представителей советской внешней разведки, имевших широкие контакты в самых различных слоях афганского общества, включая и королевскую семью. Укреплялись связи Афганистана с дружественными Советскому Союзу странами: КНР, Чехословакией, Польшей. В связи с таким курсом в марте 1963 г. состоялась отставка М.Дауда с поста

премьер-министра. У короля Захир-шаха были другие взгляды на дальнейшее развитие Афганистана. С этого момента Афганистан вошел в полосу политических, экономических, социальных и военных потрясений. Отставка М.Дауда была воспринята в Москве как рутинная смена премьер-министра, но М.Дауд был для Афганистана знаковой фигурой...

“Демократический эксперимент...”

В 1964 г. посетившему Афганистан Председателю Президиума Верховного Совета СССР Л.Брежневу был оказан подчеркнуто теплый прием, демонстрировалась неизменность курса в отношении Советского Союза. Соединенные Штаты, стремясь укрепить свои позиции в регионе Среднего Востока, тоже старались вовлечь Афганистан в орбиту своих интересов, что привело к усилению соперничества между СССР и США в условиях набирающей обороты “холодной войны”. В этот же период началось оживление общественной жизни Афганистана, стал проводиться “демократический эксперимент”. Начали образовываться политические кружки и группы. В 1963 г. возникло инициативное политическое ядро по организации партии, которую предложили назвать “Объединенный национальный фронт Афганистана” (ОНФА). В это ядро вошли Н.Тараки, Б.Кармаль и другие. Офицеры ВВС тоже создали свою нелегальную “группу Максуда”, куда вошли Абдул Кадыр, Мухтат и другие летчики, обучавшиеся в СССР. В это же время представители средней буржуазии пытались сколотить “центристскую партию”. Все это дало начало тем процессам, которые привели афганское общество к катастрофе.

С руководителями отдельных политических партий, в частности с Н.Тараки и Б.Кармалем, активно работали сотрудники советской внешней разведки. Уже тогда некоторые руководители леводемократического движения полностью полагались на советскую помощь. В июле 1964 г.

лидер будущей народно-демократической партии Афганистана Н.Тараки говорил, что после формирования политических органов партии они будут готовы взять власть в стране. На возражения сотрудника КГБ СССР о том, что партия к этому не готова и не сможет удерживать власть, даже если и захватит, Тараки ответил: “Да, мы захватим власть, а если будет надо, то обратимся за помощью к Советскому Союзу, и он, верный интернациональному долгу, окажет нам всестороннюю помощь и, если понадобится, пришлет войска”.

В сентябре 1964 года группа офицеров создала в Кабуле нелегальную “Армейскую революционную организацию”, целью которой было свержение монархии и создание демократического государства. В ее состав первоначально входили около 60 офицеров. Среди создателей были А. Агзар, А.Кадыр и др.

В октябре 1964 года королем Афганистана Мухаммад Захир-шахом была утверждена и вступила в силу новая Конституция страны, которая открыла юридические возможности для участия в политике тем, кто не был связан родственными узами с королевской семьей. Впервые произошло разделение трех ветвей власти – законодательной, исполнительной и судебной. В то же время в Конституции говорилось: “За королем сохраняется право “вето” во всех сферах государственного строя, и ни один закон не должен противоречить исламу”. Король приостановил прохождение через парламент законопроекта, разрешающего создание предусмотренных Конституцией политических партий. Вместе с тем этот процесс уже набирал силу.

Народно-демократическая партия Афганистана (НДПА) была образована при помощи КПСС 1 января 1965 г., тогда же избран ЦК НДПА. На первом же его пленуме генеральным секретарем избрали Нур Мухаммада Тараки, а Бабрак Кармаль стал секретарем Центрального комитета партии. В конце 1965 г. генсек ЦК НДПА неофициально побывал в Москве.

После возвращения Тараки в Кабул его пригласил к себе во дворец король Афганистана Захир-шах. В беседе с Тараки король заявил, что он является убежденным сторонником развития дружественных отношений с Советским Союзом и даже где-то разделяет идеи социализма, но Афганистан для этого еще не созрел, поэтому форсировать события здесь было бы крайне неуместно: “Мы получили бы в итоге хаос, разруху и военные действия...”. Потрясения и трагедии, которые переживает Афганистан и по нынешний день, результат недальновидной политики партийцев из НДПА и форсирования революционных идей с их стороны. Вскоре после образования НДПА в ее руководстве началась борьба за лидерство на почве личного соперничества между Н.Тараки и Б.Кармалем. Осенью 1966 г. Б.Кармаль со своими сторонниками вышел из состава ЦК НДПА и сформировал новую фракцию “Парчам” (“Знамя”). Она официально именовала себя “НДПА – авангард всех трудящихся”. Сторонники Н.Тараки стали называться “НДПА – авангард рабочего класса”, но в Афганистане они были больше известны как “Хальк” (“Народ”). Обе фракции НДПА независимо друг от друга вели активную политическую работу в массах. Хотя на словах они признавали цели и задачи, провозглашенные первым съездом НДПА, программу и устав, но, фактически, это были две разные партии со своими руководящими органами, печатью и членством. “Халькизм” и “парчамизм” представляли собой два различных идейно-теоретических течения демократического толка с различными социальными, этно-национальными характеристиками сторонников, особыми целями и тактикой. Организационный раскол НДПА продолжался более 10 лет. Он нанес большой ущерб демократическому движению в Афганистане.

Продолжение следует.

Игорь Чичкань.

Людмила Кошелева.

Материал к печати подготовил Владимир Алексеев.

Сім “мокрих” сезонів у африканському небі

Двадцять років на Мі-24 – це більш ніж переконливо для будь-якого льотчика. Сьогодні наліт підполковника Олега Дроб'язка – 1600 годин. Такий досвід офіцер отримав завдяки африканському небу. Тут пілот здобув основний багаж навичок та безцінну льотну практику.

Для командира вертолітної ланки Мі-24 льотчика другого класу підполковника Олега Дроб'язка завершується сьома ротація у складі українського миротворчого контингенту сил Місії ООН у Ліберії.

Він – один із миротворців-рекордсменів. Кожних півроку, з 2004 по 2011, – офіцер у Ліберії, робить свій внесок у мирне життя повоєнної країни. На його рахунок – сім “мокрих” сезонів: так вертолітники називають ротації, коли на Африканському континенті настає сезон дощів. У цей період тут близько 24 градусів тепла, суцільна хмарність та постійні опади. Погода швидко змінюється із простих до складних метеорологічних умов, а до польотів при обмеженій видимості в загоні допущено лише декілька пілотів, серед яких і підполковник Олег Дроб'язко.

Першу, третю, п'яту, сьому, дев'яту, одинадцяту і п'ятнадцяту – майже усі непарні ротації, з початку перебування окремого вертолітного загону Сил Місії ООН у Ліберії, льотчик добре пам'ятає. Бракує лише тринадцятої. В авіації, і не тільки, стосовно цієї цифри своя думка. Притримується її і Олег Дроб'язко, однак пропустив ротацію не через забобони. Були об'єктивні причини, та й перепочити зовсім не завадило.

На півдні України у сонячному Херсоні на люблячого чоловіка та батька щоразу чекають дружина Юлія та восьмирічний син – ровесник 56-го окремого вертолітного загону. Щойно Артем народився, як батько, у першу ротацію, подався підкорювати африканське небо. Відтоді він бачить тата лише п'ять місяців на рік – решту займають відрадженья.

– І досі пам'ятаю очі дружини, коли проводжала до Африки вперше, – розповідає Олег Дроб'язко. – Що тут скажеш, не лише наші жінки, спочатку ми й самі побоювались летіти у невідому країну за шість тисяч кілометрів від дому. Боялися усього – вороже налаштованого населення, диких звичаїв, малярійних комарів, клімату, різних болячок. Певне хвилювання було присутнє і під час польотів над безкрайніми джунглями. Можна пролетіти більше ста кілометрів над тропічним лісом, де немає жодного необладнаного майданчика для вимушеної посадки. А в повітрі всяке буває...

В Україні із цим значно простіше, важче ліс знайти, аніж поле, де б міг сісти вертоліт. Ці завдання напередодні кожної ротації вертолітники відпрацьовують під час бойового злагодження. Інша річ – Західна Африка, де територіями володіє природа, а велетенські баобаби простягають свої крони на десятки метрів.

До африканських умов українські льотчики адаптува-

лися. За словами Олега Федоровича, найкращий орієнтир у негоду – біла смуга прибою Атлантичного океану. Це візуальна прив'язка, яка допомагає льотчику повернутися на базовий аеродром – Робертсфілд. Звичайно, досвідчений пілот посадить вертоліт і за показниками приладів, але гелікоптери не оснащені

спеціальним радіолокаційним обладнанням для польотів строем у складних метеороумовах. Тому узбережжя океану є суттєвою допомогою при поверненні на аеродром у складі пари.

Усім льотним премудростям Олег Дроб'язко почав навчатися ще у 16-річному віці. У той час заповітною мрією юнака, як і в героя фільму “Міміно”, була велика авіація. Стати льотчиком пасажирського авіалайнера – щось далеке та майже нездійсненне для багатьох його ровесників. Однак юнак вже тоді викреслив слово “майже” із свого лексикону. Він таки стане льотчиком.

Менше, як за рік часу, після закінчення восьмого класу середньої школи, Олег Дроб'язко опанував легкомоторний Як-52 у авіаційно-спортивному клубі “ДОСААФ”. За кілька місяців навчання цілеспрямований юнак мав уже 45 годин нальоту. Це допомогло йому при вступі в Краснокутське льотне училище цивільної авіації, де молодий льотчик почав навчатися на “кукурузнику” – Ан-2.

– Тоді треба було із чогось починати, – згадує Олег Федорович, – адже хотів стати пілотом великої авіації. Краснокутське училище могло б стати своєрідним трампліном для льотної кар'єри, адже шанси сісти за штурвал авіалайнера прирівнювались як 10 до одного.

Через рік навчання доля могла круто “окинути” юнака

згори – вниз, і не просто вниз, а “у воду”. Олега Дроб'язка призивають у військо. За рознарядкою військомату йому “світять” три роки служби у військово-морському флоті. За таких обставин Олег повинен був іти до війська, а вже потім закінчувати навчання. Зваживши усі “за” і “проти”, він вирішив вступати до військового льотного училища – усе ж краще, аніж три роки на флоті. Так тоді розмірковував 18-річний амбіційний молодий чоловік, не полишаючи думок про велику авіацію.

Одразу вступити до військового навчального закладу не вийшло, тому солдатська пайка таки не минула Олега. Півроку довелося відслужити у частині внутрішніх військ у місті Херсон. Поблизу дислокувався полк армійської авіації. Саме тоді на базі вертолітної частини повним ходом йшла підготовка льотного складу в Республіку Афганістан. І вдень, і вночі у небі гуркотили авіаційні двигуни. Можливо, це й стало основним фактором, що вплинуло на рішення рядового Дроб'язка, який про вертольоти мав лише поверхове уявлення.

– Я кілька днів сидів над газетами, вивчаючи умови вступу до льотних вишів, – згадує Олег Федорович. – Вертольоти ширяли над головою, підсилюючи моє бажання та впевненість у виборі. Нарешті у підшивці газети “Красная Звезда” знайшов список льотних училищ. У СРСР їх було аж 15, тому вибір був не прос-

тий. Врешті я зупинився на Сизранському вищому військово-авіаційному училищі льотчиків.

Олег доповів про своє рішення комбату і отримав відповідь ... холодний душ.

– Не можу я тебе зараз відпустити, – сказав, згодом, командир батальйону, – мусиш відслужити строкову, але якщо так сильно хочеш стати офіцером, хоч сьогодні направлю тебе в училище внутрішніх військ...

Ультиматум не дуже сподобався Оледу Дроб'язку, і він прийняв ще одне сміливе для свого віку рішення – написав лист у Головне Політичне управління Збройних Сил СРСР, де пояснив ситуацію. У графі адресата так і написав – “ГПУ ВС СССР”. Тоді на такі речі могли швидко реагувати, залежить, у чії руки потрапить папір. Схоже руки були ті, що треба, бо вже за декілька днів рядовий Дроб'язко із направленням у руках стояв перед комбатом і слухав настанови керівника, якому, напевне, дісталось “згори”...

– Дивись, якщо не вступиш у льотне, повернешся, я тебе ... ну ти розумієш...

Однак ці слова Олег вже пропускав повз вуха, він твердо знав, що починається нова віха у його житті.

Він легко пройшов льотну медичну комісію, збори абітурієнтів під Сімферополем і, у 1988 році, за результатами співбесіди та попередніх іспитів, був прийнятий у Сизранське ВВАУЛ поза конкурсом.

Стали у нагоді й ті 45 годин нальоту на Як-52.

З кожним днем навчання у військово-авіаційному училищі льотчиків курсант Дроб'язко все більше і більше відчував смак льотної роботи, а згодом усім серцем полюбив гвинтокрилу машину...

– Льотну програму другого курсу на вертольоті Мі-2 закінчив першим, – розповідає Олег Федорович. – Далі, більш серйозні випробування на Мі-24. Відтоді експлуатую цей бойовий вертоліт і дотепер.

– Найбільше запам'ятовуються польоти у складних метеорологічних умовах, де необхідна злагоджена робота усього екіпажу, – розповідає льотчик. – Особливо пам'ятаю випадок, коли в одній з ротацій під час польоту відмовила гідравлічна система шасі Мі-24. У таких ситуаціях є чіткі інструкції, яких екіпаж і дотримувався. Ми продовжили виконувати польотне завдання, а з поверненням на аеродром я завис на висоті 10 метрів і, за командами авіаційного фахівця з землі, випустив шасі аварійним способом.

Екзотика африканського континенту переросла у повсякденні будні Олега Дроб'язка. Декілька разів на тиждень він патрулює кордони країни. Разом із міжнародними спостерігачами на борту слідує за переміщенням незаконних формувань, заборонених вантажів, зброї та інших небезпечних речей. Особливо це було актуально під час проведення у Ліберії виборів президента держави. Місія ООН і зараз щоразу направляє пару Мі-24 на патрулювання столиці Ліберії – Монровії. Адже не виключені масові заворушення, протести та інші протиправні дії. Передусім – це спостережницькі польоти із спостерігачами, а також і демонстрація сили Місії ООН для угамування воєнничих настроїв.

Під час п'ятнадцятої ротації вертолітного загону протягом трьох місяців льотчик брав участь в Операції Місії ООН у Кот-д'Івуарі у складі Групи авіаційної підтримки. Для пілота це – нова обстановка, нові завдання. За їх успішне виконання у небі Кот-д'Івуару підполковника Олега Дроб'язка нагороджено відзнакою миротворця. Чергова відзнака чекає на офіцера і за сьому ліберійську миротворчість.

Юрій Ігнат.
Фото автора.

Після розпаду СРСР в Україні залишилось дуже потужне авіаційне угруповання: величезна кількість літальних апаратів різного типу та армія професіоналів-авіаторів, які були не тільки відмінно навчені (адже в Радянському Союзі не шкодували грошей на підготовку військових), а й мали хороший бойовий досвід. Першокласні льотчики, яких на той час була більшість, могли літати у будь-яких погодних умовах вдень і вночі та виконувати найскладніші завдання.

“Перший бій” авіації молоді України

Безумовно, така повітряна армада України була не потрібна, та й економічно наша держава не потягнула б. Тому, фактично з першого дня існування, у Збройних Силах України відбувалась реформа, спрямована на оптимізацію структури і чисельності українського війська. В той час багато частин, з'єднань, підрозділів розформовувались. Потрібно було прийти до такої чисельності авіації, яка б задовольняла і оборонні потреби нашої держави, і економічні можливості з її утримання.

З цією метою проводились теоретичні і практичні заходи, вивчалась, аналізувалась, прогнозувалась воєнно-політична та економічна обстановка. Проводились навчання із залученням всіх видів Збройних Сил, під час яких відпрацьовувался широкий спектр завдань у різноманітній обстановці.

Перше таке широкомасштабне навчання Збройних Сил незалежної України, до якого залучалась авіація, відбулось на Львівському навчальному центрі 1994 року. В ході оборонної операції була відпрацьована і продемонстрована класична схема контрнаступальних дій мотострілецького полку з метою розгрому противника та відновлення положення, що існувало до початку наступу ворожих військ.

Варто звернути увагу і на те, що вперше в історії молодого українського війська за навчаннями спостерігав перший Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Леонід Кравчук. Були присутні Міністр оборони України генерал армії України Віталій Радецький, Головнокомандувач ВПС генерал-полковник Володимир Антоненко, командувач військ Прикарпатського військового округу генерал-полковник Василь Собков, численні спостерігачі та журналісти.

Наземним угрупованням військ командував командир 24-ї Залізної мотострілецької дивізії тоді ще полковник Микола Петрук, який згодом став Головнокомандувачем Сухопутних військ. Авіаційну складову забезпечувала 14-а Повітряна армія під командуванням генерал-лейтенанта Віктора Ляшенка.

– Загальна легенда навчань була такою, – згадує Віктор Якович, – наступ противника, оборона з нашого боку, потім так звана стабілізаційна обстановка, під час якої наші війська підтягнули додаткові сили і перейшли в контрнаступ. Хоча сказати, що у ході навчань всі види і роди військ продемонстрували майстерність, хорошу взаємодію та свої можливості щодо виконання тих завдань, які притаманні Збройним Силам і авіації зокрема під час контрнаступу.

Ще однією особливістю того періоду реформування було наступне. Вище керівництво держави прийняло рішення сконцентрувати всю авіацію в одних руках. Внаслідок цього полки, окремі ескадрильї армійської авіації були передані до складу Військово-Повітряних Сил і стали підпорядковуватись Головнокомандувачу Військово-Повітряних Сил України.

Так, до складу 14-ї Повітряної армії увійшли 5 бойових вертолітних полків і декілька окремих вертолітних ескадрилей зі складу Сухопутних військ. В результаті 14-а ПА перетворилась в таке могутнє угруповання авіації, яке насправді було дуже потужним. Бом-

бардувальна дивізія, винищувальна дивізія, розвідувальний полк, авіаційний полк радіоелектронної боротьби, штурмовий полк, 5 вертолітних полків – дозволяли виконувати будь-які завдання.

– В ході навчань, про які йдеться, – розповідає Віктор Ляшенко, – нами була втілена в життя наступна схема дій авіації: весь час над полем бою, яке розгорталось на Львівському навчальному центрі, екіпажі Су-24МР 48-го окремого розвідувального полку постійно вели авіаційну повітряну розвідку. Прямо з борту літака розвіддані у реальному масштабі часу надавались у відповідні штаби.

Крім того, винищувачі постійно здійснювали прикриття своїх військ над полем бою від повітряних ударів з боку противника.

Потім по резервах противника, які висувались до лінії фронту, наносили удари бомбардувальники Су-24МР 947-го бомбардувального полку на чолі з командиром, тоді ще полковником, Олексієм Котовим (сьогодні він генерал-майор, керівник Харківського університету Повітряних Сил). Котов особисто вів ударне угруповання бомбардувальників, і в тактичній глибині потужними бомбами завдавав ударів по резервах умовного противника. Льотчики скидали десятки півтонних бомб з тормозними парашутами. Спочатку картина була красивою. А потім, коли десь за 5 кілометрів від трибуни бомби торкались землі, відбувались потужні вибухи. У повітря піднімались величезні стовпи землі, вогню та диму. В той момент всі присутні відчували особливу гордість за нашу авіацію, за її потужність.

Слідом за бомбардувальниками йшли ланки штурмовиків Су-25 452-го окремого штурмового полку. Вони знищували найбільш важливі об'єкти, що знаходились у тактичній глибині за лінією фронту. Полковник Ренат Садиков особисто вів свої підлеглих.

Відразу за лінією окопів наших військ наносили удари бойові вертольоти, здійснюючи авіаційну підтримку бойових дій наземних військ. А виглядало це так: прямо з-за дерев піднімались ланки вертольотів, і з висоти

5-10 метрів ракетами С-5 та С-8 наносили удари по умовному противнику. При цьому, зовсім поряд, в окопах, у танках, в БТРах знаходились наші бійці. Особисто я дуже хвилювався в той момент, щоб все пройшло добре. З одного боку – це дуже хороша допомога нашим військам, а з іншого – існує небезпека, адже варто не влучити в ціль – і ракета полетить у свої війська, які знаходились за 200 метрів від цілей. З одного флангу працював 119-й вертолітний полк, з іншого – 335-й окремий бойовий вертолітний полк. Безперервним потоком проходили вертолітні ланки, завдаючи ударів. І одразу ж, рішенням командувача військ округу генерал-полковника Собкова, піднімались загальновійськові підрозділи, рушали танки, БТРИ. Дії були якнайкраще продумані та злагоджені, завдяки цьому обійшлося без помилок, адже під час підготовки велика увага приділялась організації взаємодії всіх учасників.

На той час не всім командирам було зрозуміло, чому вся авіація, включаючи армійську, сконцентрована під керівництвом однієї людини – командувача ВПС України. Вони вважали, що це не правильно, що армійська авіація для ефективного вирішення завдань повинна входити до складу Сухопутних військ. Та у керівництва і командирів авіаційних частин було достатньо досвіду і професійності, аби організувати взаємодію і в такому складі. Я працював пліч-о-пліч з командувачем військ округу генерал-полковником Собковим. Ми постійно уточняли з ним порядок і цілі, які необхідно знищити авіації, узгоджували час та інші питання взаємодії. Всі моменти були узгоджені, і авіація виконувала свої завдання якнайкраще. Тому питання щодо доцільності переходу на таку структуру на той час було зняте. І ні в кого не виникало сумніву, що авіація здатна в повному обсязі виконувати свої завдання, а в організаційному плані авіатори згуртувались в єдиному середовищі, отримали професійне порозуміння та кваліфіковану підтримку і допомогу.

Масштаб авіаційної складової навчання був дуже потужним. Над Львів-

ським навчальним центром “воювали” понад 100 літальних апаратів: два вертолітних полки, в кожному майже по 30 бойових вертольотів, дві ланки (4 літаки Су-24МР) з розвідувального полку, по дві ланки винищувачів з Івано-Франківського винищувального та Старокостянтинівського полку, дві ланки бомбардувальників Су-24М з Дубно, літаки та вертольоти радіоелектронної боротьби з Чорткова та Луцька, а також військово-транспортна авіація... Під час навчання було виконано більше 100 літако-вильотів. В цілому, можна сказати, що була задіяна ціла повітряна армада. Звичайно, така кількість авіації не виділялась б для забезпечення контрнаступу тільки одного мотострілецького полку. Перш за все, ми демонстрували авіаційну підтримку в ході контрнаступальної операції фронту.

Підготовка до такого масштабного навчання тривала десь протягом місяця. Весь цей час і штаб, і штурманська служба, і бойова

підготовка повітряної армії працювали над організацією взаємодії, побудовою бойових порядків, розподілом по часу, по висотах, і хоча сказати, що спрацювали висококласно. Варто відзначити й дуже добру підготовленість командирів полків та командирів ескадрилей. Завдяки спільній роботі всі ланки, екіпажі виходили в точно призначений час, наносили удари по заданих цілях, всі відпрацювали по своїх цілях, і ніхто не помилився. Все пройшло, як кажуть, і голки не підточили.

Завершились навчання польовим оглядом. Всі війська, виконавши свої завдання, вийшли на задані рубежі, вишикувались. Президент, Міністр оборони, командувач військ округу об'їхали бойові порядки, подякували за добре виконану роботу. Після цього по польовій дорозі, піднімаючи стовпи пилюки, урочисто пройшли колони танків, БТРів, артилерії... А над ними, в єдиному бойовому порядку, летіла авіація. Спочатку вертольоти, потім всі літаки, що брали участь у навчаннях. Авіація продемонструвала, що вона спроможна не тільки ефективно воювати, але й красиво показати себе в повітрі.

Загалом цей широкомасштабний воєнний захід вдався. Авіація продемонструвала свої колосальні можливості. І Президент, і Міністр оборони були задоволені побаченим. Адже на той час наша армія була добре озброєна, ОВТ були у хорошому стані, і, звичайно, якнайкраще підготовлений особовий склад...

Відзначивши своє 20-річчя, Збройні Сили України з гордістю згадують свою історію. Сьогодні, на жаль, ще існують проблеми недосконалої структури, форм та застосувань українського війська, підготовки кадрів, оновлення військової техніки та озброєння. Та головне – наша армія не стоїть на місці. Проводяться дослідницькі навчання, працює ціла команда професіоналів, які визначатимуть образ українського війська майбутнього, що відповідатиме сучасним європейським вимогам.

Спілкувався
Олександр Олехнович.

Япония выбрала F-35

ТЕНДЕР

Правительство Японии решило закупить американские истребители F-35 Lightning II, участвующие в тендере на поставку 42 боевых самолетов, сообщает Kyodo News. Сумма потенциальной сделки оценивается в 4-6 миллиардов долларов. Окончательная стоимость самолетов будет зависеть от комплектации и состава бортового оборудования, которые выберут японские военные.

Как уточняет Associated Press, средства на покупку американских самолетов будут выделены из военного бюджета уже в 2012 году, а поставка первых истребителей состоится в 2016-м. По данным агентства, министерство обороны Японии по итогам тендера может закупить от 40 до 50 истребителей F-35. Если решение о приобретении Lightning II действительно принято правительством, оно является логичным продолжением политики Японии по закупке вооружений и военной техники преимущественно американского производства, пишет газета The Financial Times.

Принимая решение о закупке самолетов, правительство Японии обращает внимание не только на стоимость самолетов и их соответствие техническим требованиям Воздушных сил самообороны, но также и долю участия национальных компаний Mitsubishi Heavy Industries,

Fuji Heavy Industries и Kawasaki Heavy Industries в программе их производства. Об этом сообщает Bloomberg. Традиционно Япония покупает иностранные самолеты с правом производства некоторых компонентов и финишной сборки на своей территории. По этой причине стоимость контрактов нередко оказывается несколько завышенной.

Министерство обороны Японии объявило тендер на поставку истребителей в апреле 2011 года. Заявки на участие в конкурсе подали американские компании Boeing и Lockheed Martin, а также европейский консорциум Eurofighter. Они предложили японским военным истребители F/A-18 Super Hornet, F-35 и Turphoon соответственно. При этом Lockheed Martin в начале октября объявил, что если Япония закупит Lightning II, страна сможет самостоятельно выпускать некоторые детали для самолетов, выполнять их

сборку и техническое обслуживание. Некоторые эксперты уже высказывали мнение, что на тендере вероятнее всего победу одержит одна из американских компаний.

Самолеты, закупленные в рамках конкурса, должны будут заменить устаревшие F-4EJ Kai Phantom совместного американско-японского производства. Несмотря на то, что изначально планировался объем закупки истребителей был определен на уровне 42 единиц, с учетом возможности списания всех устаревших F-15J Kai он может увеличиться до 150 единиц. Ранее японские власти неоднократно заявляли, что намерены принять на вооружение истребитель пятого поколения и в течение нескольких лет вели переговоры с США о поставке истребителей F-22 Raptor. Конгресс США регулярно блокировал заявки японского оборонного ведомства, опасаясь утечки технологий.

МОДЕРНИЗАЦИЯ

ВВС Израиля приняли решение о масштабной модернизации истребителей F-16C/D Fighting Falcon с целью продления сроков службы самолетов, сообщает The Jerusalem Post. Эта мера позволит избежать дефицита боевых самолетов, причиной которого могут стать задержки поставок американских истребителей F-35 Lightning II. В рамках новой программы модернизации самолеты получат обновленные системы управления полетом и новые панели приборов с дисплеями высокой четкости.

Израиль совершенствует F-16

На F-16 также будут установлены шлемы пилотов с нашлемными дисплеями и системой наведения вооружения по направлению взгляда (такая система будет реализована на американских истребителях F-35).

В настоящее время истребители F-16C/D ВВС Израиля проходят модернизацию в рамках программы Barak 2020, стартовавшей в 2010 году. Самолеты, прошедшие через эту программу, получили новую авионику и систему управления заданиями.

В настоящее время ВВС Израиля выполняют полеты на 75 истребителях F-16C и 50 F-16D. Кроме того, в составе истребительного парка страны числятся 106 F-16A/B и 102 F-16I Sufa. Согласно плану командования ВВС, F-16A/B будут списаны в ближайшие несколько лет.

Израиль заключил с США контракт на поставку 20 истребителей F-35 в конце 2010 года. Сумма сделки составила 2,75 миллиарда долларов. По условиям соглашения, с

2014 года израильские пилоты начнут обучение управлению новыми истребителями в США, а в 2016 году завершится поставка F-35 ВВС Израиля. В начале декабря 2011 года министерство обороны Израиля высказало опасения, что F-35 будут поставлены в 2017 году или даже позже.

Для того, чтобы избежать дефицита боевых самолетов и снижения боеспособности ВВС, министерство обороны Израиля намерено после 2015 года приступить к закупкам дополнительных партий истребителей F-15 Eagle и F-16. Речь идет о подержанных самолетах, которые могут быть куплены из состава ВВС США.

РОЗРОБКИ

Иран копирует американский беспилотник

Иран намерен изучить технологии беспилотника ЦРУ, упавшего на востоке Ирана в начале декабря, и создать с их помощью собственные БПЛА. Об этом, как сообщает иранский телеканал Press TV, заявил заместитель председателя Комитета национальной безопасности и внешней политики Хосейн Эбрахими. По его словам, иранские ученые в состоянии провести обратную разработку на основе захваченного образца.

По словам представителя иранского комитета по вопросам иностранной политики и национальной безопасности Парвиза Сорури (Parviz Sorouri), которые приводит телеканал "Аль-Алям", новые иранские беспилотники-невидимки будут существенно маневреннее американского RQ-170 Sentinel. В настоящее время иранские специалисты заканчивают расшифровку данных с носителей беспилотника. Полученную информацию планируется использовать против США.

Как отметил Сорури, иранским военным удалось обнаружить и перехватить RQ-170, выведя из строя электронную систему управления БПЛА без существенного ущерба аппарату. По неподтвержденным данным, для перехвата управления беспилотником использовались комплексы радиоэлектронной борьбы 1L222 "Автобаза". Россия поставила Ирану такие комплексы в октябре текущего года. Ранее США заявляли, что беспилотник упал сам, когда у него закончилось топливо.

Иран сообщил о захвате секретного американского беспилотника в 225 километрах от границы с Афганистаном 4 декабря. Первоначально

но предполагалось, что БПЛА стоял на вооружении сил НАТО в Афганистане, однако потом появилась информация о том, что он выполнял секретное задание ЦРУ на территории Ирана. Вскоре после инцидента в США обсуждалось проведение операции по спасению упавшего беспилотника, чтобы не дать иранцам завладеть секретными технологиями. Впоследствии от этой идеи решили отказаться, дабы не ухудшить и без того сложные отношения с Тегераном. Власть Ирана назвали инцидент с беспилотником актом агрессии и провокацией и обратились с соответствующей жалобой в ООН.

RQ-170 Sentinel, известный также как "Зверь Кандагара", производства Lockheed Martin является одним из наиболее засекреченных летательных аппаратов на вооружении США. Его технические характеристики до сих пор не известны. Подтверждается лишь информация о том, что аппарат создан с применением технологии малозаметности. С помощью такого беспилотника США следили за лидером "Аль-Каиды" Осамой бин Ладеном в Пакистане, где он впоследствии был уничтожен спецназом американских ВМС.

НА ОЗБРОЕННЯ

Западный военный округ вооружился бомбардировщиками Су-34

Западный военный округ РФ принял на вооружение шесть новых фронтовых бомбардировщиков Су-34. Об этом, как сообщает "Интерфакс", заявил начальник пресс-службы ЗВО полковник Андрей Бобрун. Самолеты прибыли на воронежскую авиабазу. Летчики и техники авиабазы уже прошли обучение в Липецком государственном центре подготовки авиационного персонала.

В середине августа 2011 года главком ВВС России Александр Зелин заявил, что военно-воздушные силы примут на вооружение 120 бомбардировщиков Су-34, из которых будут сформированы 24 эскадрильи. Согласно плану военных в 2011 году в войска должны были

поступить шесть самолетов. В 2012 году ВВС получат 12 Су-34. Поставкой бомбардировщиков занимается Новосибирское авиационное объединение имени Чкалова.

К настоящему времени ВВС России разместили заказ на поставку 32 Су-34, а к 2015 году число таких самолетов планируется довести

до 70 единиц. Покупка Су-34 осуществляется в рамках госпрограммы вооружений России на 2011-2020 годы, объем финансирования которой определен на уровне 20 триллионов рублей. В перспективе Су-34 должны составить основу фронтовой бомбардировочной авиации России.

ЗАКУПКИ

Индия заказала девять Super Hercules

Министерство обороны Индии разместило в США заказ на поставку дополнительной партии из девяти военно-транспортных самолетов C-130J Super Hercules, сообщает Defense Aerospace. Согласно отчету министра обороны Индии Аракапарамбила Куриана Энтони, направленного в правительство страны, заказ был размещен несмотря на то, что власти пока еще не одобрили покупку новой партии самолетов. В ближайшее время, как ожидается, индийская заявка поступит на рассмотрение Конгресса США.

Ранее сообщалось, что командование ВВС Индии приняло решение дооформить в США шесть транспортников Super Hercules. По словам командующего ВВС Индии Нормана Анила Кумара Брауна, один C-130J, уже принятый на вооружение Военно-воздушных сил, прекрасно проявил себя при выполнении поисково-спасательных операций и при эвакуации пострадавших от землетрясения в северо-восточных районах Индии. В настоящее время Индия также проводит модернизацию авиабаз, чтобы те могли принимать и отправлять самолеты C-130J и C-17 Globemaster III.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

Верховна Рада вдосконалила механізм нормативно-правового регулювання космічної діяльності в Україні

Верховна Рада України ухвалила закон "Про внесення змін до Закону "Про космічну діяльність" (щодо удосконалення державного регулювання та управління).

Законодавчий акт спрямований на подальше вдосконалення механізму нормативно-правового регулювання космічної діяльності в Україні.

Зокрема, змінено власну назву "Національне космічне агентство України" на "Центральний орган виконавчої влади з питань космічної діяльності". Закон доповнено також новими положеннями

щодо створення та експлуатації наземного та космічного сегментів супутникових систем зв'язку, мовлення та дистанційного зондування Землі, контролю і аналізу космічної обстановки, координатно-часового та навігаційного забезпечення та стосовно створення суб'єктами космічної діяльності підрозділів відомчої вєнізованої охорони.

Уряд збільшив державне фінансування національної науково-технічної космічної програми на 10,3 млн. грн.

Кабінет Міністрів України перерозподілив видатки державного бюджету, передбачені Державному космічному агентству України на 2011 рік у загальному фонді державного бюджету. Відповідне розпорядження уряду від 5 грудня № 1220-р опубліковане на урядовому веб-порталі.

Відповідно до документу, уряд доручив ДКАУ та Міністерству фінансів здійснити в межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Державному космічному агентству на 2011 рік, перерозподіл видатків розвитку в сумі 10 300 тис. гривень шляхом зменшення їх обсягу за програмою "Обслуговування кредитів, залучених для реалізації проектів "Циклон-4" та "Створення Національної супутникової системи зв'язку" і збільшення їх обсягу за програмою "Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України".

Україна та Республіка Корея підписали Угоду про створення Спільного Комітету з питань співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях

7 грудня 2011 року в м. Сеул (Республіка Корея), під час проведення Першого спільного засідання Міжурядової українсько-корейської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, була підписана Угода між Державним космічним агентством України та Міністерством освіти, науки та технологій Республіки Корея про створення Спільного українсько-корейського Комітету з питань співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях. Від імені ДКА України Угоду підписав перший заступник голови С.О. Баулін, від імені Міністерства освіти, науки та технологій РК – генеральний директор Бюро космосу Йонг Бае-Чо.

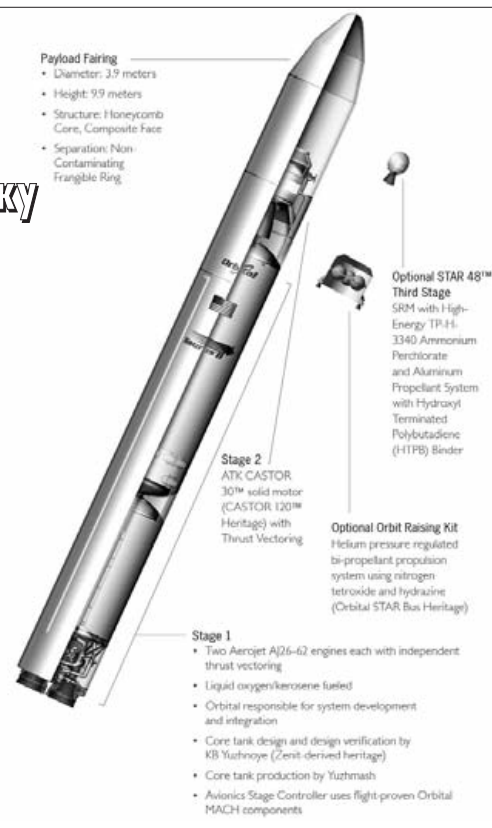
Підписана Угода є міжнародним договором міжвладного характеру, укладеним на виконання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Корея щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 18 грудня 2006 року. Створення Спільного Комітету надасть сторонам можливість підтримувати регулярний діалог стосовно головних питань двосторонніх українсько-корейських відносин в космічній сфері, а також питань, які становлять взаємний або міжнародний інтерес.

Перший запуск ракети-носія Taurus-II з космодрому в США заплановано на березень 2012 року

Перший запуск ракети-носія легкого класу Taurus-II, яка буде забезпечувати доставку вантажів на міжнародну космічну станцію, намічено на березень 2012 року. Зараз на космодромі на Східному узбережжі США (база Уоллопс, Вірджинія) іде процес відпрацювання стартового комплексу, передає "Интерфакс-Україна".

Як повідомлялося раніше, у рамках контракту з американською компанією Orbital Science Corp. на розробку та виготовлення першого ступеня ракети-носія Taurus-II ДП "Виробниче об'єднання "Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова" восени 2010 року поставило до США основну конструкцію першого ступеня ракети-носія для складання з двигуном та другим ступенем.

Taurus-II буде виводити вантажі вагою до 5 тонн на низькі орбіти. Фінансування програми здійснюється за участю NASA.

Еквадор запустит в 2012 году с помощью России свой первый спутник

Еквадор запустит свой первый спутник в сентябре 2012 года. Планируется, что он будет выведен на орбиту с помощью российской-украинской ракеты-носителя "Днепр РС 20", сообщило агентство ЭФЭ со ссылкой на Гражданское космическое агентство Еквадора.

Спутник под названием NEE-01 Pegaso предназначен для проведения научных исследований в космосе. Он весит всего 1,2 килограмма, длина его составляет 75 сантиме-

тров, а высота – 10 сантиметров. Построен он был еквадорскими специалистами без иностранной помощи. Аппарат снабжен системой передачи видеосигнала из космоса.

Как ожидается, контракт на вывод спутника на орбиту с помощью российской ракеты-носителя будет подписан в столице страны Кито, передаст РИА "Новости".

С космодрома Байконур успешно стартовала РКН "Протон-М" с КА "Луч-5А" и "Амос-5"

Космические аппараты успешно выведены на целевую орбиту, сообщает пресс-служба Роскосмоса.

КА "Луч-5А" является элементом многофункциональной космической системы ретрансляции "Луч", разрабатываемой по заказу Роскосмоса в рамках Федеральной космической программы России.

Спутник-ретранслятор "Луч-5А" создан ОАО "Информационные спутниковые системы" имени академика М.Ф. Решетнева" (ОАО "ИСС") в кооперации с российскими предприятиями космической промышленности и с привлечением к реализации проекта зарубежных партнеров.

Луч-5А" предназначен для ретрансляции информации с низколетящих (на орбитах высотой до 2000 км над поверхностью Земли) космических аппаратов, включая пилотируемые космические комплексы, и в первую очередь российский сегмент Международной космической станции, а также с других объектов ракетно-космической техники (ракет-носителей, разгонных блоков и т. д.).

Спутник будет принимать от них информацию (как теле-

метрическую, так и целевую) на активных и пассивных участках полета, находящихся вне зон видимости с территории России, и передавать ее в режиме реального времени на российские наземные пункты приема информации.

Помимо этого "Луч-5А" способен принимать сигналы системы "КОСПАС-SARSAT" и транслировать их на наземные станции. Кроме того, "Луч" будет передавать поправки к измерениям, выполняемым по спутникам системы ГЛОНАСС, что позволит увеличить точность измерения сигнала.

Спутник спроектирован на основе новой негерметичной платформы "Экспресс-1000". Масса аппарата составляет около 950 кг.

AMOS-5 – новый космический аппарат связи, созданный российским ОАО "Информационные спутниковые системы" имени академика М.Ф. Решетнева" для израильского оператора Srascom. Спутник будет

11 декабря 2011 года со стартового комплекса площадки 81 космодрома Байконур стартовала ракета космического назначения (РКН) "Протон-М" с разгонным блоком (РБ) "Бриз-М" и кластером из космических аппаратов (КА) – российским "Луч-5А" и израильским Amos-5 – на борту. В 15.26 мск произошло штатное выключение ракетного двигателя 3-й ступени РН и отделение головного блока, в составе которого РБ "Бриз-М", КА "Луч-5А" и "Амос-5".

установлен на геостационарной орбите в новой для компании Srascom позиции 17° восточной

долготы, что позволит обеспечить покрытие всей Африки. Вместе с КА AMOS-2 и AMOS-3, расположенными в точке 4° западной долготы, а также КА AMOS-4, запуск которого намечен на 2012 год для обслуживания Азии и России, аппарат AMOS-5 расширит возможности компании Srascom по вещанию на Европу и Ближний Восток, а также сможет удовлетворить потребности африканского коммуникационного рынка.

Новый спутник будет поддерживать панафриканское покрытие с помощью мощного луча С-диапазона и трех региональных лучей Ku-диапазона. Благодаря мощным транспондерам и выгодному расположению КА AMOS-5 сможет предложить полный спектр услуг связи, включая широкополосный Интернет и сети VSAT, телефонию, транкинг, непосредственное телевидение и распространение видеосигнала.

Космический аппарат AMOS-5 создан на базе негерметичной платформы среднего класса "Экспресс-1000H" и оснащен 18 транспондерами С-диапазона и 18 транспондерами Ku-диапазона. Мощность полезной нагрузки спутника, рассчитанного на 15 лет орбитальной службы, составит 5,6 кВт.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

Двадцять третього декабра 1914 года была создана "Эскадра воздушных кораблей" в составе 12 самолетов "Илья Муромец" конструкции Игоря Сикорского.

Первая мировая война превратила немногочисленную авиацию в мощное оружие, широко применявшееся на фронтах. Россия первая из воюющих сторон стала владельцем бомбардировочной авиации. "Эскадра воздушных кораблей" стала первым в мире подразделением дальней авиации. Главная военная и учебная базы сначала находились в Яблонной, потом в Лиде, а через некоторое время перебазировались в Псков. Но русское командование поняло, что базы необходимо, с одной стороны, приблизить к фронту, а с другой, найти место дислокации населенный пункт, имевший значительные технические и коммуникационные мощности. Кроме того, в 1916 году командование планировалось нанесение главных ударов на фронтах Юго-Западного и Румынского фронтов. По всем этим показателям наиболее подходила Винница. К началу сентября 1916-го главные силы "Эскадры" начали перебазирование.

В то время "Эскадра воздушных кораблей" состояла из трех боевых отрядов: 1-го боевого отряда на Юго-Западном фронте, находящегося в Ягельницах Чортковского района Тернопольской области (командир – штабс-капитан А.Панкратьев); 2-го боевого отряда на Северном фронте в Зегевольде (официальное название г. Сигулда в Латвии до 1917 года, в марте 1917-го 2-й боевой отряд из Винницы (командир – старший лейте-

Зарождение дальней бомбардировочной авиации

временные исследователи, М.Шидловский после окончания войны планировал построить в Виннице большое базовое предприятие военной авиации.

Техническим руководителем и главным конструктором "Эскадры воздушных кораблей" еще с начала войны был 27-летний инженер-конструктор Игорь Сикорский. В Виннице он прожил около полугода. Знаком истории Подо-

ля преподаватель педагогического университета В.Воловик еще в советские времена рассказывал студентам, что винницкие старожилы хорошо помнили Сикорского. Работникам завода он запомнился как молодой, вежливый человек, постоянно занятый мыслями об усовершенствовании в мастерских собственных моделей самолетов.

С октября 1916 года по май 1917-го на базе "Эскадры" работа шла полным ходом. Под руководством Сикорского активно перевооружались самолеты. Изменений, сделанных конструктором, было так много, что получил их из "Эскадры воздушных кораблей", правление Русско-Балтийского вагонного завода предложило подписать новый контракт на постройку 25 машин типа Г-4 и 15 типа Е-2. Г-4 должны были оснастить 2 двигателями

По скорости он, например, преобладал над "Ньюпором" и немного уступал "Виккерсу".

Весной 1917 года в "Эскадре" сформировали 4-ый боевой отряд под командованием капитана Р.Нижевского, в состав которого входило 5 самолетов. В начале апреля экипажи получили приказ вылететь на фронт. 7 апреля они прибыли к месту назначения (с. Болгарийка под Болградом). Первый боевой вылет 4-го боевого отряда (и первый боевой полет "Муромца" типа "Е") состоялся 8 апреля 1917 года.

Несмотря на события февральской революции 1917 года, нарушившие планомерный ход развития русской авиации, "Эскадра воздушных кораблей" оставалась дисциплинированным подразделением. Этот факт признал командующий Юго-Западным фронтом А.Брусилев, посетивший Винницу. Но по заявлению члена Государственной Думы И.Половцева, который инспектировал "Эскадру", она превратилась в приют для людей, не хотевших идти на фронт. 11 апреля, по просьбе военного министра А.Гучкова, генерала М.Шидловского сместили с занимаемой должности. Одновременно с ним "Эскадру воздушных кораблей" покинул и Игорь Сикорский.

Новым командиром подразделения в начале мая 1917 года назначили опытного военного летчика полковника Г.Горшкова. На тот момент "Эскадра воздушных кораблей" насчитывала 111 офицеров и 1441 нижних чинов. Материальная часть включала ремонтную базу, большое количество авиационного имущества, автомобили, трехпушечную зенитную батарею, более 30 легких аэропланов (истребители и разведчики). С 18 "Муромцев", находящихся на вооружении, для ведения боевой работы были пригодны только шесть. Всего за 1917 год эскадра совершила 70 боевых вылетов, сбросив 650 пудов (более 10 тонн) бомб на вражеские позиции.

В октябре 1917-го после революции начался постепенный распад "Эскадры воздушных кораблей". После большевиков Винницу захватили части 7-го гайдамацкого полка гетмана Дорошенко. 17 января 1918 года аэродром "Эскадры" занял 2-й гвардейский корпус под командованием мадам Бош, а 17 февраля Винницу заняли солдаты 13-го немецкого саксонского пехотного полка. Власть в Украине захватил гетман Павел Скоропадский. В апреле 1918-го по его приказу на базе Винницкой "Эскадры воздушных кораблей" началось фор-

нант Г.Лавров) был отправлен в с. Микунцы Тернопольской области); 3-го отряда на Западном фронте в селе Станьково Минской области, Беларусь (командир штабс-капитан Башко). "Эскадру" и ремонтно-технические мастерские в Виннице разместили на территории семенного завода. К началу войны это предприятие принадлежало немецким предпринимателям, и поэтому завод конфисковали в пользу государства. Рядом находились летное поле и железнодорожная станция. Основу воздушной эскадры составляли корабли "Илья Муромец". Руководил эскадрой генерал Михаил Шидловский. Он, как никто другой, великолепно разбирался в технических и административных проблемах, ведь в начале Первой мировой войны возглавлял первый в России машиностроительный завод "Руссо-Балт". Благодаря энергии и организаторским способностям Шидловского семенной завод быстро стал высокотехнологичным авиационным центром, где не только ремонтировали, но и складывали новые самолеты из деталей, привезенных с заводов России, Франции, Англии. Как утверждают со-

"Рено" мощностью по 225 л.с. и 2 РБЗ.6 – по 150 л.с., а Е-2 4 – "Рено" мощностью по 225 л.с. На корабле типа "Е" № 265 в хвосте разместили пулемет. Вместо триуровневого оперения в Г-1 сделали бипланное с двумя рулями направления. На нескольких машинах Эскадры серии "Г" также сделали хвостовую пулеметную точку.

Опытному персоналу мастерских "Эскадры воздушных кораблей" под непосредственным руководством И.Сикорского и Г.Лаврова удалось устранить серию недостатков на самолетах С-16сер. Пилотажные характеристики хорошо отлаженных машин были столь высоки, что С-16сер. широко использовались для обучения начинающих пилотов. "Эскадра" имела также первый отечественный штурмовик С-19 и опытный экземпляр истребителя С-20. Последний по своим летным характеристикам стоял на уровне самой передовой техники 1916-1917 годов.

мирование воздушного флота украинской державы. Сначала его возглавил Г.Горшков, а начальником "Эскадры" назначили капитана Р.Нижевского. Но дальше составления актов и перенесения имущества на другие склады дело не пошло. 8 июля 1918 года был издан приказ о роспуске "Эскадры воздушных кораблей".

Підготувала Вероніка Дернова.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 грудня

19 грудня 1915 р. здійснив перший політ літак-розвідник "Анаде" ("Анатра-Д").

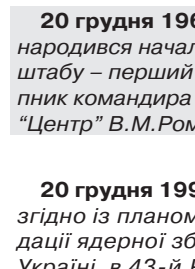
19 грудня 1982 р. здійснив перший політ бойовий вертоліт Мі-28 із запорізькими двигунами ТГЛД ТВЗ-117.

20 грудня 1925 р. народився заслужений військовий льотчик СРСР, перший заступник командувача 14-ї ПА м. Львів (1968-1970), виконувач обов'язків командувача 14-ї ПА (1969) О.А.Мікоян.

20 грудня 1926 р. народився льотчик-випробувач В.Г.Мухін.

20 грудня 1956 р. народився начальник Центрального управління захисту інформації і криптології ГШ ЗС України А.І.Дем'яненко.

20 грудня 1962 р. народився начальник штабу – перший заступник командира ПвК "Центр" В.М.Романюк.

20 грудня 1996 р. згідно із планом ліквідації ядерної зброї на Україні, в 43-й РА ліквідовано 1-й БРК №2 (РС-18) 543-го рп 19-ї рд (м. Хмельницький).

21 грудня 1932 р. народився заслужений льотчик-випробувач В.І.Терський.

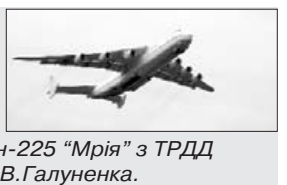
21 грудня 1949 р. народився директор Департаменту фінансів

Міністерства оборони України І.Ю.Марко.

21 грудня 1968 р. у США здійснено запуск КК "Аполлон-8". Перший пілотований обліт Місяця, Ф.Борман, Дж. Ловелл, У.Андерс.

21 грудня 1985 р. здійснив перший політ перехоплювач МіГ-31М, Б.О.Орлов, Л.С.Попов.

21 грудня 1988 р. здійснив перший політ найбільший у світі транспортний літак Ан-225 "Мрія" з ТРДД Д-18Т, екіпаж О.В.Галуненка.

22 грудня 1930 р. здійснив перший політ важкий бомбардувальник ТБ-3 (АНТ-6) конструкції А.М.Туполева, М.М.Громова, В.П.Русаков.

22 грудня 1939 р. здійснив перший політ прототип фронтового бомбардувальника Пе-2, П.М.Стефановський.

22 грудня 1961 р. народився льотчик-космонавт Ю.І.Маленченко.

22 грудня 1976 р. здійснив перший політ перший радянський широкофюзеляжний пасажирський літак Іл-86, екіпаж Е.І.Кузнецова.

23 грудня 1905 р. народився конструктор авіаційної і ракетної техніки П.В.Цибін.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 грудня

23 грудня 1912 р. народився творець перших РЛС В.В.Тихомиров.

23 грудня 1913 р. здійснив перший політ 4-двигунний літак-гігант "Ілля Муромець" конструкції І.І.Сікорського.

23 грудня 1914 р. створено "Ескадру повітряних кораблів" (12 бомбардувальників "Ілля Муромець"). Зародження дальньої бомбардувальної авіації.

23 грудня 1915 р. у Києві відкрилася військова школа льотчиків-спостерігачів.

23 грудня 1919 р. народився заслужений військовий льотчик СРСР, Герой Радянського Союзу, командир 2-го овбак ДА м Вінниця (1961-1968) В.В.Решетніков.

23 грудня 1962 р. народився старший помічник начальника ГШ ЗС України С.Л.Борисюк.

24 грудня 1910 р. народився маршал авіації Є.Я.Савицький.

24 грудня 1956 р. народився льотчик-випробувач, пілот пілотажної групи "Українські соколи" С.О.Дудкін.

24 грудня 1982 р. здійснив перший політ транспортний літак Ан-124 "Руслан" із ТРДД Д-18Т, екіпаж В.І.Терського.

24 грудня 1992 р. створено Державне підприємство обслуговування повітряного сполучення України "Украерорух".

25 грудня 1909 р. народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу С.П.Денисов.

25 грудня 1909 р. народився Генеральний конструктор НВО "Молнія" (1976-2001), керівник розробки ОК "Буря" Г.Є.Лозинно-Лозинський.

25 грудня 1909 р. льотчик М.Н.Єфімов у Франції здійснив перший самостійний політ.

25 грудня 1915 р. в Одесі відкрилася приватна авіаційна школа А.А.Анатри.

25 грудня 1918 р. народився конструктор авіадвигунів, перший Генеральний директор ЗВО "Двигунобудівник" (1958-1988) (зараз – "Мотор Січ") В.І.Омельченко.

25 грудня 1954 р. народився Командувач об'єднаною оперативного командування ЗС України Р.Ш.Нуруллін.

25 грудня 1956 р. здійснено перший запуск експериментальної ракети з-під води. Ракета на базі Р-11ФМ стартувала з глибини 30 м.

25 грудня 1963 р. народився начальник Головного управління особового складу ГШ ЗС України С.І.Кропивченко.

25 грудня 1967 р. введений до складу ВМФ СРСР перший протичовновий вертольотоносець "Москва".

25 грудня 1969 р. здійснив перший політ навчально-бойовий винищувач МіГ-25У, О.В.Федотов.

25 грудня 1971 р. народився начальник топогеодезичної служби ВО(Б)ЗВ штабу КПС ЗС України Е.Ю.Головльов.

Двадцять третього декабля 1919 года в Екатеринославе (ныне Днепропетровск) родился заслуженный военный летчик СССР, Герой Советского Союза, бывший командующий Дальней авиацией и заместитель Главнокомандующего ВВС СССР, племянник известного советского художника Федора Решетникова, генерал-полковник авиации Василий Решетников.

В настоящее время Василий Васильевич проживает в Москве и будет праздновать свой 92-й год рождения. В публикациях о военной биографии этого легендарного летчика не совсем полно освещена его воинская служба на родной для него Украине. В этой статье мы попытаемся исправить такое положение и расскажем про службу Василия Решетникова на украинской земле, а это, без учебы в Ворошиловградской школе летчиков, – 22 календарных года.

Решетников хотел идти учиться в институт журналистики. Еще в школе был детским корреспондентом "Щасливой зміни" – выходила тогда такая газета в Днепропетровске. Но жизнь распорядилась иначе. В родном Днепропетровске Василий Васильевич окончил школу-семилетку № 13, в 1936 году – рабфак и был зачислен в Ворошиловградскую (ныне Луганск) школу военных летчиков. В 1938-м в звании младшего лейтенанта он получил назначение во 2-ю АОН (Армия особого назначения). Служил в 45-м скоростном бомбардировочном авиационном полку в г. Орел и в 164-м резервном полку в г. Воронеж летчиком-инструктором и командиром звена. Летал на самолетах СБ, Ил-4. В ноябре 1941 года Решетникова назначили во фронтовой 751-й дальнебомбардировочный авиаполк (8-й гвардейский), с 1943 года он был командиром эскадрильи и заместителем командира 19-го гвардейского Краснознаменного авиаполка 8-й гвардейской авиационной дивизии АДД. На дальних бомбардировках Ил-4 Василий Васильевич выполнил 307 боевых заданий, в то числе по целям глубокого тыла – Берлин, Данциг, Кенигсберг, Тильзит. Он участвовал в Сталинградской, Московской битвах, в битве на Курской дуге, в боях за освобождение Ленинграда, родного Днепропетровска, за взятие Будапешта, Кенигсберга, Берлина. Самолет Решетникова дважды сбивали: первый раз – рядом с линией фронта, второй – из тыла врага пришлось выбирать больше недели.

Интересный факт из воспоминаний брата Василия Решетникова – ныне председателя комиссии по работе с ветеранами Великой Отечественной войны Запорожского городского совета ветеранов Евгения Решетникова. Вопрос корреспондента: "Когда брат стал Героем Советского Союза, Вам было только восемнадцать лет. Вы где в это время были?" Ответ: "В Днепропетровске, на оккупированной территории. Мы о Васе ничего не знали. А после освобождения Днепропетровска советскими войсками отца, он тогда художником работал в историческом музее имени Яворницкого, вызвали в обком партии и сказали: "На вот тебе журналы. Найди в них фотографию земляка – Героя Советского Союза, и сделай большой портрет к празднику Дня Победы". Так отец, листая журналы, увидел Васину фотографию и узнал,

Легендарный комкор

что его сын – Герой Советского Союза. Портрет он сделал. Потом писал куда-то, и ему сразу сообщили адрес сына. Начал переписываться. А меня тем временем забрали на фронт. С братом мы встретились уже после войны".

В Военно-историческом музее Воздушных Сил в Виннице хранится послужная карта Василия Васильевича. Из нее нам известно, что после завершения ускоренного курса академии ВВС в 1946 году В.Решетникова назначили командиром 183-го гвардейского бомбардировочного Рославльско-Катовицкого авиационного Краснознаменного полка, который на то время дислоцировался в Узине Киевской области и входил в состав 193-й тбад (г. Прилуки), 2-й ВА ДА (г. Винница). В полку были самолеты Ил-4, а также несколько американских, оставшихся от войны, двухмоторных Б-25 "Митчел" и четырехмоторных Б-24 "Либерейтор". Полк под его командованием был крепок, летал уверенно, хорошо бомбил и метко поражал воздушные цели. При общей в авиации высокой аварийности полк Решетникова эти несчастья обходили стороной. В связи с проводимыми организационными мероприятиями в Дальней авиации в январе 1949 года, реформированием Воздушной армии в 43-ю ВА ДА и получением новых бомбардировщиков Ту-4, в феврале 1949 года В.Решетников был назначен заместителем командира, инспектором-летчиком по технике пилотирования и теории полета в 185-й гвардейский Кировоградско-Будапештский Краснознаменный тяжелый бомбардировочный авиационный полк (г.Полтава). Этот полк, который первым в СССР получил бомбардировщик Ту-4 (копия американского В-29). Василий Васильевич в совершенстве освоил этот бомбардировщик и с группой самых подготовленных экипажей возглавлял перегонку машин с заводов не только для своего полка, но и в другие части 43-й ВА ДА. С января 1951 года Решетников – командир 185-го гвтбап. Его полк был одним из лучших в 43-й ВА ДА.

В 1954-м Василий Решетников стал слушателем авиационного факультета Высшей военной академии им. К.Ворошилова. В 1956 году он ее окончил и был направлен опять в 43-ю ВА ДА в уже известный ему Узин, заместителем командира 106-й тбад, первой авиадивизии стратегических самолетов Ту-95, которую только что сформировал и которой командовал дважды Герой Советского Союза Александр Молодчик. В дивизию отбирали самых опытных летчиков и штурманов из частей Дальней авиации, она состояла из двух полков 409-го и 1006-го тбап с дислокацией на аэродроме Узин. С 1957-го Решетников – командир 106-й авиадивизии стратегических бомбардировщиков Ту-95. Экипажи дивизии летали над нейтральными водами Норвежского моря и Северной Атлантики, осваивали арктические и ледовые аэродромы. Одним из первых на самолете Ту-95 Василий Решетников произвел посадку на ледовый аэродром. В 1959-м на самолете Ту-95 он установил мировой рекорд дальности полета по замкнутому маршруту – 17150 километров, пробыл в воздухе 21 час 15 минут. Маршрут лежал вдоль Кавказа, через Среднюю Азию, вверх по Лене в Арктику, вокруг ее островов к Кольскому полуострову, в район Москвы, Куйбышева и к себе домой, на Украину. Это было на 2700 км больше американского рекорда, установленного весной 1959 года на В-52.

В декабре 1960 года Решетникова назначили заместителем командира 2-го отдельного бомбардировочного авиационного корпуса (г. Винница). Корпус был создан в 1960 году на базе управления 43-й ВА ДА, которая

стала позже 43-й Ракетной армией РВСН. Командовал корпусом генерал-лейтенант Николай Гусаров. С 1 июня 1961 года он убил командующим оперативной группы в Арктике, а командиром корпуса стал Василий Решетников. Корпус был огромным: три дивизии трехполкового состава 106-я тбад (г. Узин), 13-я тбад (г. Полтава), 15-я тбад (г. Житомир) да еще отдельные полки. В должности командира корпуса или комкора, так его называли в Виннице, Василий Васильевич прослужил 7 лет. За эти годы руководимый им корпус получил и освоил новые бомбардировщики-ракетоносцы Ту-95КД, Ту-16К-10, Ту-22КД.

Внедрение дозаправки в воздухе с 1962 года резко повысило боевые возможности ракетноносцев корпуса, сделал их практически глобальным средством ведения войны. Экипажи корпуса (106-я тбад) в 1961-1962 годах принимали активное участие в испытаниях ядерного оружия. 30 октября 1961 года экипаж майора А.Дурновцева (штурман – майор И.Клещ) сбросил на полигоне Новая Земля самую мощную термоядерную бомбу (50 мТ). Решетников лично утверждал кандидатуру командира экипажа (И.Баженова) для проведения на Новой Земле последнего воздушного ядерного взрыва (25.12.1962 г.) и сам в составе всего полка участвовал в сопровождении этого испытания для проверки "на ощупь" воздействия ударной волны на самолетную конструкцию и на экипаж.

В период "холодной войны" на океанах, нацеленные на важнейшие советские объекты, несли боевое дежурство ядерные группировки американских подводных и авианосных сил. Экипажи 2-го отбтк присматривали за такими группировками на Атлантике. Первый перехват авианосной группы 23 февраля 1963 года осуществили экипажи 106-й тбад во главе с полковником Шихановым. Был перехвачен возвращавшийся с похода авианосец "Форестол". На траверзе Англии и Исландии самолеты Ту-95 почти регулярно перехватывались и сопровождалась "натовскими" истребителями. Наши экипажи летали с дозаправкой в воздухе и преодолевали ПВО противника на предельно малой высоте над морем. Такие полеты приближались к реальной опасности, и в этих полетах летчики вырабатывали в себе твердую волю, хладнокровие и точный профессиональный расчет.

В.Решетников застал удивительное время в истории отечественной военной авиации. Вместе со своими полками Василий Васильевич облетал всю страну, Ледовитый океан, акватории Атлантического океана. В августе 1965 года генерал-лейтенанту авиации Василию Решетникову было присвоено почетное звание "Заслуженный военный летчик СССР". Он является автором книг: "Что было – то было", "А Голованов. Лавры и тернии", "Избранники времени". Сейчас Решетников – председатель Совета ветеранов Дальней авиации. Награжден тремя орденами Ленина, тремя орденами Красного Знамени, орденами Октябрьской революции, Александра Невского, Отечественной войны 1-й ст., двумя орденами Красной Звезды, орденами "За службу Родине в Вооруженных Силах СССР" и другими наградами. 13 августа 2004 года во время авиационной выставки на подмосковном аэродроме "Монино" генерал-полковник авиации в отставке В.Решетников поднял в воздух бомбардировщик В-25 "Митчелл", на котором заслуженный ветеран летал на боевые задания в военные годы. Именем Героя Советского Союза Василия Решетникова назван один из стратегических бомбардировщиков ВВС России Ту-160 бортовой номер "02".

Підготувала Вероніка Дернова.

Новорічні свята невпинно наближаються. І всі ми знаємо, що очікування свята – це завжди найприємніший час, який триває довше та буває набагато чарівнішим ніж саме свято.

Переддень Нового року – це хороший привід додати щось нове в звичайне спілкування із дітьми будь-якого віку та створити святковий настрій в родині. А ще навчити того, що свято ми собі робимо самі, і набагато приємніше радувати подарунками інших, ніж отримувати їх самому. І ялиночку буде набагато цікавіше прикрасити чимось оригінальним і незвичайним, і, що важливо, зробленим своїми руками не тільки найменшим діткам. І старші можуть долучитися до цього цікавого процесу, але ж, звичайно, і вироби у них вийдуть набагато складнішими.

І найперший атрибут Новорічних свят – це, звичайно, ялинка. Її виготовити можна із паперу, а можна...із солоного тіста.

Ліплення із солоного тіста – це дуже просто, цікаво й креативно. Найдоступніші матеріали – сіль, борошно, вода, і трохи фантазії – от усе, що потрібно для створення оригінальних виробів, іграшок, сувенірів для рідних і близьких. А ще можна разом із дитиною виготовити оригінальні ялинкові іграшки. І, повірте, дитина із величезним захопленням буде разом із вами творити дива.

Спочатку, звичайно, необхідно зробити тісто. Існує безліч рецептів солоного тіста. Пропонуємо вам вже перевірений на практиці. Склянку борошна, півсклянки дрібної солі, тепла вода, 1 ст. л. олії. Усі інгредієнти ретельно перемішати до однорідної маси. У результаті повинне вийти приємне тісто, що не прилипає до рук і тримає форму.

Найкраще ліпити на великому, рівному столі. Вирізати фігурки із солоного тіста краще відразу на поверхні, де вони будуть сушитися, інакше при перекладанні сирого тіста фігурки можуть втратити свою форму.

Якщо ви збираєтеся сушити виготовлені фігурки при кімнатній температурі, то для цього підійде, наприклад, велике пласке блюдо, обгорнене фольгою. Фольга, на відміну від того ж пергаментного паперу, не дає фігуркам “зморщитися” і прилипнути. Якщо ви збираєтеся сушити вироби в духовці, то можна відразу вирізати їх на листі, поклавши на нього шматок картону й застеливши фольгою.

Для розминки, або якщо ви ліпите з маленькими дітьми, можна почати із простих за формою виробів: кульок, ковбасок, коржів і т.д. Товщина фігурок повинна бути від 0,5 до 1 см. На поверхні таких фігурок можна друкувати найрізноманітніші предмети, наприклад гудзики, макарони, крупки, бусини – тоді вироби набудуть цікавого рельєфу. І чим більш рельєфними будуть фігурки, тим цікавіше їх буде розфарбовувати.

Більш складні фігурки – наприклад, ялинки, сніговики, будиночки, мордочки тварин – можна ліпити як окремими елементами, так і одним цілим (як вам зручніше). Акуратно вирізайте деталі іграшок; якщо виникли проблеми із з'єднанням деталей, змочіть місця з'єднання водою за допомогою пензлика.

Не забудьте про отвори для ниточок, адже ми збираємося вшати наші іграшки на ялинку! Для цього застроміть шматочок товстих спагеті туди, де буде отвір. Вийняти спагеті можна буде, коли наші іграшки наполовину висохнуть.

Сушити готові поробки можна двома способами: швидко й не дуже. Не дуже швидкий спосіб полягає в тому, що іграшки із солоного тіста сушаться при кімнатній температурі – це триває 2-4 дні. Показником того, що виріб висохнув, є те, що він легко “відходить” від фольги.

Другий спосіб, набагато більш швидкий, – сушіння в електричній духовці при мінімальній температурі, наприклад, при 50 градусах. Таким чином іграшка висохне за кілька годин. Отже,

Фабрика Діда Мороза

протягом першої години можна сушити вироби по обидва боки (зверху й знизу) – до утворення білого нальоту, а потім перекинути плитку в режим нагрівання тільки знизу.

Після того, як наші прикраси висохли, можна розпочинати їх розфарбовувати. Розмалювати вироби із солоного тіста краще гуашшю або акриловими фарбами. Також можна використовувати глітери (блискучі фарби). Після фарбування рекомендується покрити іграшку акриловим лаком (водорозчинний, нетоксичний, сохне 7 годин) або ж звичайним блискучим лаком для нігтів. Це допоможе “зафіксувати” колір і форму

виробів. Усі ми хоч раз у

житті вирізали сніжинки або милувалися вже готовими.

Сніжинки можна покласти або повісити на ялинку, наклеїти на вікно, приліпити до стелі, зробити з них шикарні гірлянди, використовувати як серветки для святкового стола – усе залежить від розміру й виду паперу, який ви використовуєте, і скільки часу ви бажаєте на них витратити.

Їх легко зробити, вони доступні навіть малюкам, які більш-менш вміють вже користуватися ножицями. Сніжинки в кожного виходять різні – точно такі ж, як і справжні, – важко знайти дві схожі.

Для виготовлення сніжинок можна використовувати будь-який папір, досить тонкий, аби його можна було скласти в 8 або 16 раз і вирізати ножицями. Добре підходить цигарковий, але він звичайно білий. Зате з нього легко вирізати маленькі сніжинки. Для краси – поліетиленовий фольговий папір, тонка різнобарвна фольга. Добре буде виглядати двоколірний папір. Ну й, звичайно, знадобляться ножиці й трохи фантазії. І не забувайте, що краще не робити малюнок симетричним і залишати його поздовж одного краю довшим, інакше вийде сніжинка, яка більше нагадує серветочку.

Квадратні сніжинки насправді виходять різної форми, не обов'язково квадратні. Але при цьому способі складання виходять чотири основні промені. Такі сніжинки й вирізати простіше – виходить менше шарів паперу, тому ножиці ковзають, як по маслу.

Отже, спершу квадрат паперу складаємо по діагоналі. Повертаємо прямим кутом нагору (складена сторона вгору). Складаємо навпіл, знову повертаємо прямим кутом нагору й знову складаємо навпіл. З отриманого трикутника вирізуємо різноманітні геометричні форми. Розвертаємо й дивимося на результ-

Час висихання виробу залежить від розміру кулі, щільності мотання й товщини ниток. Як тільки кулька стане твердою, значить, вона висохла. У жодному разі не можна класти виріб на батарею.

Коли кулька висохла, протикаємо голкою і починаємо витягати її. Не лякайтеся, якщо вона із труднощами відходить від ниток, вушком голки натискайте на неї.

Після того, як уся повітряна куля відійшла від стінок, витягніть її за допомогою звичайного косметичного пінцета.

Тепер кулю можна обклеїти паєтками і повісити на ялинку. Можна в повітряну кулю покласти пелюстки троянд, лаванди – усе, що завгодно. А можна зробити ще приголомшливого білого сніговики й поставити його під ялинку.

А ще нашу ялинку можна прикрасити чудовими метеликами, які так нагадують нам про літо. І для цього знадобиться лише... пластикова пляшка. А ще ножиці, перманентний фломастер для контуру, малюнок-шаблон метелика, лак для нігтів різних кольорів, блискітки, клей, степлер, проволочка та намистинки.

Аби намалювати фігурку на пляшці, можна використовувати будь-який малюнок метелика.

Зображення перебийте на підготовлену частину пляшки перманентним фломастером, він водостійкий. Потім виріжте метелика по контуру. Якщо у вас немає проволочки, можете одразу вирізати і вусики у метелика, щоб не робити їх додатково.

На такій заготовці можна самостійно намалювати будь-які візерунки та лінії контурним маркером. Усі контури наносимо лише із зовнішнього боку.

Отже, після того, як контур нанесли на зовнішній бік, кладемо цією стороною метелика на пласку поверхню та закріплюємо скотчем по краях.

Тепер перед нашими очима – внутрішня сторона метелика. Ось на ній ми й будемо малювати різними лаками для нігтів. Можна, до речі, використовувати ті лаки, що вже загустіли, розбавивши їх ацетоном чи засобом для зняття лаку. Наносити шари лаку можна як ваша душа бажає, як підкаже фантазія.

На таку заготовку по середині можна закріпити проволочку із намистинками, які будуть імітувати тільце, голову та вусики метелика. А можна просто зігнути метелика по середині і закріпити степлером.

На вирізані вусики можна нанизати намистинки, які своєю вагою розкидають їх в у різні боки. Голову зробіть із великою намистини, закріпивши її ниткою.

Такий прозорий та яскравий метелик, окрім того, що слугуватиме вам ялинковою прикрасою, стане цікавим доповненням до штор, прикрасить холодильник чи горщики для вазонів.

І не забудьте про традиційну поробку ще для радянських школярів – “Ліхтарик”. Для його виготовлення вам знадобиться кольоровий папір, ножиці, олівець, клей та лінійка.

Кольоровий аркуш паперу складаємо навпіл. Упоперек згнути олівцем малюємо лінії приблизно 1 см одну від одної, не доходячи до краю приблизно теж 1 см. Для дорослих ліній малювати необов'язково, а ось дітям набагато зручніше робити рівні розрізи по лінії. Робимо тепер надрізи по лінії, розгортаємо аркуш і склеюємо кінці. Тепер можна приклеїти з паперу петельку.

Ліхтарик готовий!

**Підготувала Оксана Уретій.
“Крила України”.**

ГИРЬОВИЙ СПОРТ

Переможці чемпіонату з гирьового спорту Військової академії встановили п'ять нових рекордів навчального закладу

Серед змінного складу Військової академії в Одесі проведено першість навчального закладу з гирьового спорту. У змаганнях взяли участь п'ять команд, до складу яких увійшли як курсанти, так і військовослужбовці строкової служби підрозділів забезпечення.

За словами начальника кафедри теорії та організації фізичної підготовки полковника Ігоря Овчарука, спортсмени змагались у п'яти вагових категоріях з поштовху та ривку гир. Всього у першості військового вишу взяли участь близько сорока учасників.

Результатом тривалої та напруженої боротьби в індивідуальних заліках стала перемога курсантів Андрія Леленка, Євгена Рушанки, Костянтина Свірідова, Костянтина Кічченка і Володимира Чернеги. У командному заліку першими стали курсанти другого курсу.

Переможці змагань були заохочені перехідним кубком, медалями та грамотами.

Як зазначив полковник

Ігор Овчарук, подібні змагання з гирьового спорту у Військовій академії проводяться вперше, тому переможець у кожній з вагових категорій записав на власний рахунок ще й встановлення рекорду навчального закладу. А перевершити досягнення чемпіонів академії з гирьового спорту усі бажуючі зможуть за кілька місяців – у лютому 2012-го у навчальному закладі знову відбудуться подібні змагання.

За результатами цих першостей будуть визначені кращі спортсмени, які представлятимуть Військову академію на Чемпіонаті Збройних Сил України серед вищих військових навчальних закладів з гирьового спорту.

У Лондоні завершився міжнародний турнір з греко-римської боротьби, в якому взяли участь спортсмени з 19 країн.

ГРЕКО-РИМСЬКА БОРТЬБА

Армійські борці здобули медалі міжнародного турніру в Лондоні

АКРОБАТИКА

Армійське "золото" Міжнародного турніру "Гран-прі" зі спортивної акробатики

У польському місті Жешув відбувся Міжнародний турнір "Гран-прі" зі спортивної акробатики, у якому взяли участь спортсмени з 5 країн – Німеччини, Польщі, Росії, Молдови та України.

У складі збірної України відзначилися спортсмени Центрального спортивного клубу Збройних Сил України, майстри спорту України, солдати строкової служби Олексій Нелеп та Віктор Яремчук, які у четвірці здобули золоті нагороди.

ПЛАВАННЯ

Говоров і Зевіна додали Україні "золота"

Дарина Зевіна завоювала другу золоту медаль на ЧЕ з плавання на короткій воді.

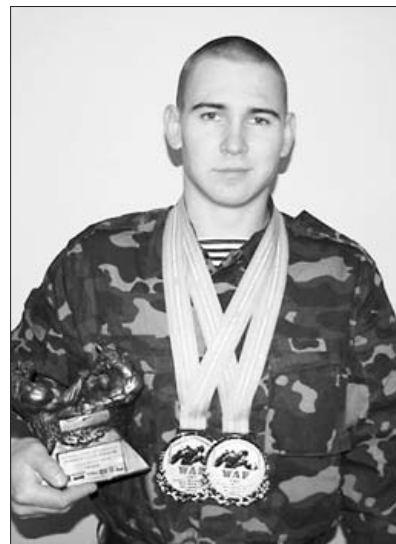
Збірна України з плавання везе із польського Щецина чотири медалі – три золотих і одну бронзову. Двічі на найвищу сходинку п'єдесталу пошани чемпіонату Європи в 25-метровому басейні ставала Дарина Зевіна, ще один раз – Андрій Говоров.

У другий день ЧЕ Зевіна виграла стометрівку на спині, а сьогодні вона стала першою на дистанції вдвічі довше, встановивши при цьому національний рекорд – 2:02.25.

Говоров виграв престижну дистанцію – 50 метрів батерфляем. З результатом 22,70 він на 0,04 сек. випередив француза Амарі Лево.

Бронзову медаль на дистанції 1500 м вільним стилем завоював Сергій Фролов.

Україна стала восьмою в медальному заліку ЧЕ. Найбільше золотих медалей завоювала німецька збірна – сім. По п'ять золотих медалей в активі команд Данії, Іспанії та Польщі.

АРМРЕСТЛІНГ

Права – срібна, ліва – бронзова

До Севастополя з чемпіонату світу з армрестлінгу в місті Алмати повернувся член збірної команди України, майстер спорту міжнародного класу матрос строкової служби Артем Тайнов. Він двічі став призером чемпіонату світу, завоювавши срібну медаль у боротьбі на правій руці та бронзову – у боротьбі на лівій руці.

Матрос Артем Тайнов проходить строкову службу у командатурі охорони та обслуговування штабу Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Армрестлінгом почав займатися в 14 років. За його словами, до занять спортом його заохотив батько – колишній військовий, який з дитинства навчав сина спортивним вправам.

Зараз матросу Артему Тайнову 22 роки, він закінчив Таврійський національний університет імені Вернадського за спеціальністю "Радіофізика та електроніка" та у листопаді 2011 року прийшов служити на флот. У своїй спортивній кар'єрі Артем Тайнов неодноразово виборював звання чемпіона України, Європи та світу.

За словами начальника фізичної підготовки та спорту Військово-Морських Сил Збройних Сил України полковника Миколи Горника, спорт – невід'ємна ча-

стина військової служби у підрозділах ВМС, тому командування вітає захоплення свого нового чемпіона та упевнене, що за час служби на флоті Артем лише додасть нових перемог і титулів до тих, які вже має.

Майстер спорту міжнародного класу Артем Тайнов на чемпіонаті світу змагався у ваговій категорії до 80 кілограмів, де разом з ним боролися 28 спортсменів з інших країн.

Збірна України, яка складалася із 78 осіб, на цьому чемпіонаті посіла третє командне місце, пропустивши вперед росіян, які стали чемпіонами світу, та господарів чемпіонату – збірну Казахстану.

Загалом у чемпіонаті світу з армрестлінгу брали участь півтори тисячі спортсменів із 45 країн, зокрема з Казахстану, Росії, України, Китаю, Австралії, Японії, Південної Кореї, Марокко, ПАР, Аргентини, Бразилії тощо.

ЄВРО-2012

Україна на сьогодні майже повністю готова до Євро-2012

Поляки високо оцінюють рівень підготовки країн до футбольного чемпіонату.

Рівень підготовки до Євро-2012 Польщі, а також України – понад 90%. Про це в інтерв'ю Інформаційному центру "Україна-2012" заявив операційний директор PL.2012 Войцех Фолевський.

"Сьогодні країни перетнули планку готовності у 90%. Адже країни-господарі вже завершили будівельні роботи і відклали лопати вбік. Тепер завдання, що стоять перед нами, як і перед українцями, – це останні фінальні тести готовності об'єктів, навчання волонтерів, інформаційні та промочійні проекти, сервіси для вболівальників", – заявив Фолевський.

Водночас чиновник PL.2012 підкреслив, що пріоритетами Польщі на наступні півроку до старту Євро є промочійні організації об'єктів.

"Найважливіше завдання – запрошення гостей з Європи до нас на свято. Наш головний меседж: якщо хтось любить футбол і відпочинок, у 2012 році нема кращого міс-

ця, ніж Польща, Україна та кож. Із головних завдань – завершення робіт на залізничному напрямку, налагодження роботи аеропортів, щоб до нас було легко дістатись з будь-якої країни.

Ми також готуємо багату програму відпочинку з розвагами, концертами, туристичними об'єктами, які буде цікаво для європейців. Для чого французу чи голландцю їхати до нас лише на 2 дні? Поїздка окупиться, якщо приїхати до нас на тиждень-два і посвятити з нами в чудовій атмосфері Євро-2012", – зауважив Фолевський.

Нещодавно президент УЄФА Мішель Platini заявив, що він впевнений у тому, що Україна та Польща проведуть чудовий чемпіонат.

Сторінку підготував Андрій Агєєв.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: О. Олехнович.
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Наклад – 1050 прим. Зам. № 112248.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

16 Крила України

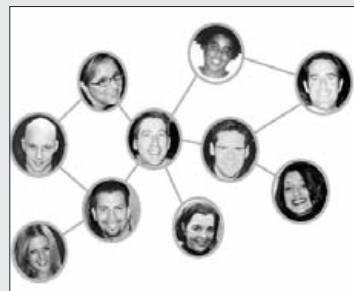
У ХВИЛИНУ ДОЗВІЛЛЯ

Німецьке чоловіче ім'я	Марка автомобіля					Знак Зодіаку	Один із промислових регіонів України													
Дитяча інфекційна хвороба				Солодка горіхова маса						Частина затвору										
Марка літака	Марка вертольота						Ріка у Північній Америці		Сором	Звільнення ворожих елементів	Спортклуб армії		Війська рейкс-фюрера Гімлера							
			Шахова фігура	Ріка у Казахстані		Урочистий поетичний вечір					Ріка у Росії		Приладдя для куріння							
	Підствольний гранатомет												Південна вічнозелена рослина							
Бразильська штурмова гвинтівка	Радянська ракетна система																			
Народ	Популярний аспірин																			
Ріка в Росії					Великий хижак родини котятчих	Народний герой Чехії								Широке жіноче пальто	Вепр	Озеро в Туреччині				
Нота					Кіплін-гівська змія	Дрібна французька монета	Викопний слон							Безвітряна погода	Ріка в Сибіру	Французький народний танець				
Радянська ручна граната					Адміністр.-канцелярський відділ															
Ріка у Франції							Марка літака													
							р.Волга для древніх греків													
Марка літака																				

ЦЕ ЦІКАВО

Соціальні мережі "Vkontakte" і "Odnoklasniki" будуть закриті?

Таке рішення прийняли представники правозахисників Російської Федерації. Вони мотивують цей крок збільшенням кількості порушень, пов'язаних з постійним недотриманням авторських прав, повідомляє GolosUA.com.

Рішення не приймалося легко, тому що користувачі постійно надавали тиск на роботу представників від правозахисників, надходили навіть погрози на їх адресу. Рішення закрити "Vkontakte" було прийнято в кінці листопада цього року, закриття пройде в два етапи. По-перше, будуть припинені близько половини всіх сервісів, що надають сайт vkontakte.ru. Другим кроком стане власне закриття сайту.

Наступним кроком представників правозахисників Російської Федерації буде, за їхніми словами, facebook.com, адже там теж активно розвивається піратство.

Раніше в ЗМІ з'явилася інформація, що творець найбільшої російської соціальної мережі "ВКонтакте" Павло Дуров повідомив про тиск з боку Федеральної служби безпеки. Спецслужба перейнялася існуванням опозиційних груп у соціальній мережі і зажадала їх закриття.

"В Контакті" – найбільша в Рунеті соціальна мережа, третій за популярністю сайт на Україні і в Казахстані, четвертий – в Білорусі, 42-й – у світі. Ресурс, який початково позиціонувався як соціальна мережа студентів та випускників російських вузів, пізніше став називати себе "сучасним та швидким способом спілкування". З січня 2009 року "В Контакті" відвідувало більше людей, ніж його головного конкурента в Росії – "Однокласники". У лютому 2011 року щоденна аудиторія соціальної мережі перевищувала 23 мільйони людей.

"Однокласники" – соціальна мережа, російський аналог сайту Classmates.com (англ.). Проект розпочав роботу 4 березня 2006 року, його автором є російський веб-розробник Альберт Попков. За даними власної статистики сайту, станом на липень 2011 року зареєстровано більше 100 млн. користувачів, відвідуваність сайту – 19 млн. осіб за добу.

СУДОКУ

6			2	5		1		7
					4			3
						6	4	
9		7	1		5			
	6			2			1	
			9		6	3		4
	8	2						
3			5					
1	9		7	3				6

АВТОДРОМ

Volkswagen показав концепт Cross Coup

На автошоу в Токіо, на відміну від багатьох інших автовиробників, які здебільшого презентували рестайлінгові моделі, Фольксваген продемонстрував нове бачення продовження корпоративного стилю і дизайну, втілену в концепті Cross Coupей. Автовиробник стверджує, що цей концепт стане прототипом для кросовера в стилі CC, який, можливо, з'явиться у недалекому майбутньому. Cross Coupей, у свою чергу, є своєрідним симбіозом купе й позашляховика.

Цей концепт – перша модель Volkswagen, побудована на новій платформі MQB, яку автовиробник вже показав широкій публіці. Ця ж платформа ляже в основу й інших моделей – починаючи від Golf наступного покоління і закінчуючи новим Audi TT.

Cross Coupей вищий надто розмірним: довжина становить 4345 мм, ширина – 1868 мм, висота – 1523 мм. За своїми розмірами він знаходиться між хетчбеком Гольф і кроссовером Тігуан. Але його колісна база (2630 мм) на 52 мм більша, ніж у Гольфа, й на 26 мм – ніж у Тігуана. Незважаючи на свій спортивний вигляд, Cross Coupей має пристойні кути в'їзду/з'їзду на рівні 24,2 і 32,5 градусів відповідно.

Чотириім'ясний концепт є гібридом, що зовсім не дивно в епоху зелених технологій. Тут разом працюють бензиновий TSI (150 к.с. і 210 Нм) і два електромотори, один з яких розташований попереду, а інший – позаду. Передній продукує 54 к.с. і 180 Нм, а задній – 114 к.с. і

270 Нм обертового моменту. Сумарна потужність гібридної установки складає 265 "коней", дозволяючи кросоверу набирати перші 100 км/год за 7 секунд і досягати максимальної швидкості 201 км/год. У парі із трьома моторами трудиться 7-ступінчастий "робот" DSG із двома зчепленнями. На чистій електриці концепт може проїхати до 40 км.

Тут використовується інноваційна система повного приводу з електричним приводом вала, у якій задня вісь обертається завдяки задньому електромотору. Потужність заднього електродвигуна підтримується переднім, який, у свою чергу, виступає електрогенератором, що приводиться у дію від двигуна внутрішнього згоряння. Відсутність необхідності використання карданного вала дозволила розмістити батарею у центральному тунелі, що привело до кращого балансування й зниження центру ваги.

Сергій Клименко.
"Крила України".

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В № 49

М	У	С	Т	А	Н	Г	Є
П	Ц	Е	Д	З	І	Р	М
М	А	Т	А	А	Н	О	В
К	І	П	Р	О	К	П	А
П	Ш	Р	І	Л	Є	Т	І
Ш	Л	Е	Я	Ь	Р	Ю	С
А	С	К	А	Т	Ю	Н	К
П	Е	С	Ю	Н	К	Є	І
А	Р	Е	Я	С	І	Р	Л
М	А	Р	А	К	Д	К	Ь
А	Н	І	К	А	Р	А	Г
С	А	Є	Т	Т	А	Є	Е